

A
NAGYBÁNYAI REF. EGYHÁZMEGYE

1928. ÉVI NOVEMBER HÓ 9. NAPJÁN
ÉS 1929. ÉVI MÁJUS HÓ 7. NAPJÁN
SZATMÁR-NÉMETIBEN TARTOTT :: ::

K Ö Z G Y Ű L É S E I N E K
ÉS
B I R Ó S Á G I Ü L É S E I N E K

JEGYZŐKÖNYVE.

000

KILENCVENHARMADIK DARAB.

AZ EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADVÁNYA
1929.

A
NAGYBÁNYAI REF. EGYHÁZMEGYE

1928. ÉVI NOVEMBER HÓ 9. NAPJÁN
ÉS 1929. ÉVI MÁJUS HÓ 7. NAPJÁN
SZATMÁR-NÉMETIBEN TARTOTT :: ::

K Ö Z G Y Ű L É S E I N E K
ÉS
B I R Ó S Á G I Ü L É S E I N E K

JEGYZŐKÖNYVE.

ooo

KILENCVENHARMADIK DARAB.

AZ EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADVÁNYA
1929.

**A nagybányai református egyházmegye
1928. nov. 9-én Szatmárnémetiben tartott rendkívüli
közgyűlésének jegyzőkönyve.**

Jelen voltak :

Széll György esperes és előbb *dr. Nagy Sándor* vil. tanácsbíró, majd *Boros Zoltán* e. megyei gondnok elnöklete alatt :

Magoss Ferenc, *Boros Jenő*, *Gy. Kovács József*, *Oláh Sándor*, *Bodnár Béla*, *Bogdán Lajos* lelkészi tanácsbírák ;

Dr. Nagy Sándor. *Kovássy Ákos* világi tanácsbírák.

Az egyházak képviselőitében : *Adorján* : *Dr. Koronka Pál* lelkész, *Tegze Endre* gondnok. *Amac* : *Siető Pál* lelkész. *Báthori István* gondnok. *Apa* : *Gulya Géza* lelkész, *Kató József* gondnok. *Aranyosmedgyes* : *Szabó József* lelkész, *Jakó Pál*. *Avasujváros* : *Széll György* lelkész, *Bartos János* gondnok. *Batiz* : *Dávid Sándor* lelkész, *Osváth Elek* gondnok. *Egri* : *Visky Ferenc* lelkész, *Magoss Gedeon* presb. *Felsőbánya* : *Nagy Lajos* lelkész. *Hirip* : *Orosz Ernő* lelkész, *Medgyesi Gyula* gondnok. *Józsefháza* : *Bara József* lelkész, *Demeter János* tanító. *Kakszentmárton* : *Szabó Endre* lelkész, *V. Király Ferenc* gondnok. *Kiskolcs* : *Gacsályi Zsigmond* lelkész, *Boros Zsigmond* gondnok. *Kispeleske* : *Molnár Lajos* lelkész, *Tar Géza* gondnok. *Kőszegremete* : *Kovács Károly* lelkész, *Koncz Bertalan* gondnok. *Lázári* : *Öry Tamás* lelkész, *Csűrly Elek* presb. *Mikola* : *Magoss Ferenc* lelkész, *Galgóczy Sándor* főgondnok. *Misztótfalu* : *Kiss Sándor* lelkész, *Fekete Károly* gondnok. *Nagybánya* : *Szaplóczay Bertalan* lelkész, *Veress Ferenc* presb. *Nagykolcs* : *Gyöngyössy Bálint* lelkész, *Oláh Géza* gondnok. *Ombod* : *Gy. Kovács József* lelkész, *Marjai Ferenc*. *Patóháza* : *Barkász Imre* lelkész, *Nagy Sándor* presb. *Pettyén* : *Bogdán Lajos* lelkész, *dr. Böszörményi Károly* főgondnok. *Sándorhomok* : *Csűrly Miklós* lelkész, *Tar Bálint* gondnok. *Sárkőz* : *Sziky Ádám* lelkész, *Tóth Gyula* gondnok. *Sárkőzujlak* : *Szabó Károly* lelkész, *Kertész István* gondnok. *Szárazberek* : *Joó Kálmán* lelkész, *Sarkadi Antal* gondnok. *Szamoskőröd* : *Kürthy Dezső* lelkész, *Révész Béla* gondnok. *Szamoskrassó* : *Oláh Sándor* lelkész, *Fórizs Lajos* gondnok, *Szalmárhegy* : *Peleskey Sándor* lelkész, *Kiss Antal* gondnok.

Szatmárvári: Juhász Péter lelkész, Papp Árpád főgondnok. Szinerváralja: Szabó Endre lelkész, ifj. Mándy Zoltán főgondnok: Vámfalu: Kolos Vince lelkész. Atya: Sáfár Imre lelkész, Bujáki János gondnok. Csengerbagos: Mogyorós Sándor lelkész, Borbély András gondnok. Óvári: Fehér Bertalan lelkész, Hiripi András gondnok. Pusztadaróczi: Selyebi Géza lelkész, Szabó István gondnok. Szamosdara: Király László gondnok, Szamosdob: Bócsi Imre gondnok. Szatmár: Boros Jenő és Debreczeni István lelkészek, Kerekes István és Persenszky Miklós presbyterek. Szatmárnémeti: Sárközi Lajos lelkész, Bakcsy Gergely főgondnok. Vetés: Szarka Károly lelkész, Szabó Pál gondnok. Dabo'cz: id. Kürthy Károly lelkész, Lakóczy Sándor gondnok. Halmi: ifj. Kürthy Károly lelkész, Varga József presb. Hosszúmező: Nagy Endre lelkész, ifj. Csurka József gondnok. Kisbábony: Tóth Gábor lelkész, Varga István gondnok. Máramarossziget: Kovássy Ákos főgondnok. Nagybecskó: Takács Lajos lelkész. Nagytarna: Berei Sándor gondnok. Tamásváralja: Bodnár Béla lelkész, Kónya Mihály gondnok Turterebes: Szép Kálmán lelkész, Horváth Pál. Tanárképviselők: dr. Hantz Jenő ig., Kisgyörgy János. Tanítóképviselők: Kádár Károly, Szőke József. Segédlelkészek: Kocsmár Boldizsár, Öry Zoltán, Kádár Miklós, Gavallér Lajos. Egyházmegyei ügyész: dr. Harcsár Géza. Jegyzők: dr. Ajtai Nagy Gábor világi főjegyző, Visky Ferenc lelkész és Bunna István világi jegyzők.

A közgyűlés határozatai:

1. A XC zsoltár 1. versének eléneklése után, Esperes ur emelte bűzgő imában lelkünket az örökkévaló Istenhez, esedezve, hogy adjon belénk áldozatos szívet anyaszentegyházunk romlásnak kitett falai építgetésére s mindenekre elégséges kegyelmével vezérelje a beállított új órállót és mindnyájunkat, hogy „megbizonyítást nyerjen, hogy a mi evangéliumunk mi nálunk nem áll csak szóban, hanem isteni erőben.” (I. Thes. 1. s.) Hogy „a nyomorúságok sok próbái között szegénységünk, jószívűségünk gazdagságra változzék át, hogy áldozatos kézzel kenyerünk felét — őseink öröke — vérző anyaszentegyházunk s nehéz sorsra jutott palántás házaiért, sebei kötözgetésére áldozzuk.”

Ima után megnyitó beszédében rámutat arra, hogy e rendkívüli közgyűlést az ujonnan választott gondnok urnak beigtatása tette indokolttá és szükségessé. Felemlíti továbbá, hogy a zsinatelőkészítő bizottság nagyváradi ülésében elhatározta a romániai református zsinatnak a jövő év elején való összehívását. Öröndetes esemény ez, mert eljutunk végre arra hivatalos mezőre, hol anyaszentegyházunk építését Erdéllyel közösen intenzívebben munkálhatjuk. Örömmel emlékezik meg arról, hogy

Főtiszteletű Sulyok István püspök urnak, mint nagyváradi lelkésznek, a közelmúlt napokban volt 40 éves jubileuma, mely ünnepségen nemcsak mint magánember vett részt, de — mint esperes — egyházme gyénket is képviselte. Adjunk — úgymond — mi is kifejezést a nagyra- becsülésnek és elismerésnek, amit ez a 40 évi szolgálat megérdemel; fejezzük ki afelett örömünket és tegyünk méltó tisztességet ő előtte, üdvözölvén püspök urat a nevezetes évforduló alkalmából.

Aztán iskolaügyünkre térve át, azt hova-tovább szorongatóbbnak látja. Itt a közgyűlés előtt kéri és felhívja az iskolaszékeket, lelkészeket és tanítókat, hogy az iskolák ügyeit a legnagyobb figyelemmel intézzék, a hozzájuk érkezett rendeleteket pontosan betartsák, a felszerelésre nagy gondot fordítsanak; a törvényszerű tanítói fizetések kiszolgáltatásához kész szívvvel — nem huzódozva — hozzák meg áldozataikat, mert is- koláink fenntartása ma a legparancsolóbb faji és vallási kötelességünk. Ezután a megjelent alkotó tagokat szívesen köszöntve:

közgyűlésünket megnyitja.

2. Esperes ur megnyitó beszédével kapcsolatban kimondja köz- gyűlésünk, hogy:

1. a zsinatnak közeli összehívásáról örömmel értesül s annak munkájához azon reménységét és óhaját fűzi, hogy a két egyházkerület képviselői által közösen végzendő egysé- ges egyházépítés anyaszentegyházunk javára áldásos gyű- mölcsöket terem.

2. A nagyrabecsülés és tisztességadás őszinte érzelmei- vel hajlik meg az örömmel végzett apostoli pályafutás: *Fő- tiszteletű és Méltóságos Sulyok István* püspök urnak 40 éves lelkéshi szolgálata előtt, amely idő az ő hitéért és egyházá- ért való fáradhatatlan munkálkodása nyomán lámadt áldást adó alkotásokról beszél s egy szívvvel-lélekkel kéri a Min- denhatót, hogy áldott életét szerelteinek boldogságára, ma- gyar fajának büszkeségére, főpásztorsága alatt álló híveinek nagy örömére, testi és szellemi erejének teljességében az 50 éves jubileumra is tartsa meg.

3. Esperes urnak az iskola-ügyben tett felhívásával kapcsolatban utasítja az iskolaszékeket, lelkészeket és tanító- kat, hogy felelősségük teljes tudatában — nemzeti és egy- házi nagy érdekeinkre tekintettel — iskoláink fennmaradha- tására és zavartalan működhetésére féltékenyen őrködjének, hogy egy is azok közül senkinek gondatlanaága miatt el ne vesszen,

3. A gyűlésen megjelentek számbavételével elnökség Dávid Sándor batizi lelkészt bízta meg, akinek jelentése alapján e jegyzőkönyvben elől feljegyzett megjelenteket

közgyűlésünk alkotó tagokul elismeri és igazolja; egyzersmind tudomásul veszi, hogy a felsőbányai egyház világi képviselő nem küldését Esperes ur előtt igazolta; ugyszintén Farkas Antal és Madarassy László vil. tanácsbírák is igazolták távolmaradásukat. Dr. Helmeczy Józsefet pedig betegsége gátolta a megjelenésben.

A vámfalui presbytériumot pedig felhívja, hogy képviselő nem küldését esperes ur előtt 30 nap alatt elfogadhatóan igazolja, különben 200 Lei bírságot köteles fizetni a népisk. segélyalap javára.

4. A gyűlés nyomtatásban szétosztott tárgysorozatot 3 tárgynak utólagos bejegyzésével

közgyűlésünk felolvasoltnak tekinti s a tárgyalás sorrendjéül megállapítja.

5. A jegyzőkönyv hitelesítésére

közgyűlésünk az elnökségen és jegyzőkön kívül Boros Jenő és Dr. Harcsár Géza urakat küldi ki.

6. A szavazatbontó bizottság f. évi okt. 4-én tartott ülésének jegyzőkönyve konstatálja, hogy az egyh. megyei gondnoki állásra 46 egyház 55 érvényes szavazatot küldött; szavazat nem érkezett be Patóháza, Pusztadaróc, Vámfalu és Egriből. Az 55 szavazat mind Boros Zoltán tanácsbíró urra esett, minélfogva bizottság Boros Zoltán urat egyhangulag megválasztott egyházmegyei gondnoknak jelenti ki.

Egyházmegyei közgyűlésünk igaz tisztelettel, nagy bizalommal és örömmel áll meg szép egyhangúsággal őrállóhelyre állított új vezére: *Boros Zoltán ur* előtt s midőn az egyhangu választásban a tanácsbírói tisztségben közöttünk 13 éven át lelkiismeretesen forgolódó, s a nehéz időkben megsokszorozódott hűséggel, példaadó egyházszeretettel világoskodó, puritán kálvinista hithűségnek megkoronázását látja: új világi vezérét szeretettel és lelkesedéssel köszönti; e tiszteben — sok próbára tett anyaszentegyházunk javára — végzendő munkálkodására a jó Isten áldást adó segedelmét egy szívvel és szájjal esedezvén, a választást megerősíti s arról az egyházkerület elnökségét kivonaton értesíti. Gondnok ur meghívására Dr. Ajtai Nagy Gábor, Oláh Sándor és Peleskey Sándor tagokból álló bizottságot kiküldi. Elnök gondnok ur megérkezéig a gyűlést felfüggeszti.

7. Gondnok ur a közgyűlésben megjelenvén, a gyűlésnek megnyitása után a hivatalos esküt letette, a következő beszédet mondta:

„Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés! Mindenekelőtt hálás köszönetemet fejezem ki egyházainknak azon megtisztelő bizalmáért, mellyel engem e díszes állásra méltóztattak s szavazataikkal megválasztottak.

Igyekeztem ugyan kitérni e bizalom elől részint gyakori gyengélkedésem miatt, részint azért, hogy e fontos tisztségre nálam szakavatottabb, alkalmasabb egyén hívassék el; de miután ezirányban egyházmegyéink irányadó férfiai előtt tett nyilatkozatom dacára a választás mégis és pedig egyértelmű megnyilatkozással reám esett, nem utasíthattam vissza a megtisztelő bizalom meg nem becsülésének vádja nélkül.

Elfogadtam tehát a megválasztást, s ezennel ígérem és fogadom, hogy letett esküm szerint, de szent vallásom, egyházam és fajom iránti szeretetem, hűségem folytán is, ez állással járó kötelességeket buzgón és teljes odaadással fogom teljesíteni.

Ez ígéretemben és fogadásomban benne foglaltatik egyházam iránti kötelességeimnek egész teljessége, azonban tekintettel a mai nehéz időkre, legyen szabad mégis egy pár, legfontosabb feladatot kiemelnem.

Egyik az, hogy a vallásos hit és vallásos érzés ápolására ma fokozottabb gondot kell fordítanunk. Be kell oltanunk és meg kell erősítenünk hiveink szívében ezt a hitet, ezt az érzést, mert csak így tudják szelid megadással hordozni életsorsuk nehéz keresztiét.

A másik fontos, eléggé nem hangsúlyozható feladatunk pedig az, hogy iskoláink megtartása érdekében minden tőlünk telhető áldozatot meghozzunk.

Az iskola ma egyházunknak nemcsak veteményes kertje, hanem mentsvára fajunknak, nemzetiségünknek. Ki ne áldozna örömmel e kettős, szent célért? Ki ne igyekeznék azoknak a tanítóknak egyszerű, de biztos megélhetését s ezzel együtt az iskolája létét biztosítani, akik e szent célok munkásai?

Engedje meg a Nagytiszteletű és Nagyságos Közgyűlés, hogy már ez alkalommal felhívjam a tisztelt Presbyteriumokat, hogy a tanítói fizetéseket — ahol még nem volna a törvényben követelt minimumra felemelve, — felemelni buzgólkodjanak és ezáltal igyekezzenek tanítóik tisztességes megélhetését biztosítani.

Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés! Iskoláink fennmaradása érdekéből én ezennel 10000 Leit ajánlok fel az egyházmegyének olyan rendeltetéssel, hogy az önállólag kezeltetvén, kamatja az iskolák segélyezésére fordíttassék; ha pedig e célt bármi okból nem

szolgálhatná, azon esetben szegény egyházak közszükségeinek fedezésére adassék.

Ezekután ismételten megköszönve az Egyházmegye megtisztelő bizalmát, kérem a Nagytiszteletű Esperes Urat, valamint az igen tisztelt Tanácsbirói kart és az Egyházmegyei Közgyűlést, hogy engem gondnoki tisztem betöltésében támogatni méltóztassanak.

Közgyűlésünk a feszült figyelemmel hallgatott székfoglaló után megújuló éljenzéssel köszöntvén gondnok urat, az iskoláink támogatására felajánlott adományát hálás szívvvel fogadja. Majd esperes ur üdvözlő elnöklársát, aki — úgy mond — 13 évvel ezelőtt éppen annak az utódja lett a tanácsbiróságban, akinek székébe most gondnokká választatott. Aztán Magoss Ferenc a lelkészi kar, Dr. Nagy Sándor tanácsbíró a világiak és végül Kádár Károly tanító a tantesület nevében mondtak szívből jövő — a szeretet és bizalom érzéseiből fakadt — üdvözlő beszédet, melyekre gondnok ur — székfoglalójában tett ígéretének és fogadásának ismételt hangoztatásával — válaszol, s az elnöki széket közgyűlésünknek áldáskívánásokkal teljes hangulata közben elfoglalja.

8. Ugyancsak a szavazatbontó-bizottság október 4-diki jegyzőkönyve folytatólagosan megállapítja, hogy két egyházmegyei lelkészi tanácsbirói állásra 47 egyház (Patóháza, Pusztadaróc és Vámfalu itt sem adott szavazatot) 56 érvényes szavazatot küldött be esperesi hivatalhoz, melyből Bogdán Lajos 43, Bodnár Béla 41, ifj. Kürhy Károly 12, Sárközi Lajos 10, Tóth Gábor 2, Szaplonczay Bertalan, Nagy Endre, Juhász Péter és Peleskey Sándor 1—1 szavazatot kaptak s ezek szerint bizottság Bogdán Lajos és Bodnár Béla lelkészeket általános többséggel megválasztott tanácsbíróknak jelenti ki.

Közgyűlésünk a választás eredményét helyesléssel veszi tudomásul. Megválasztott tanácsbírákat új tisztükben egyhangu örömmel üdvözlő s felhívja őket a törvényes eskü letételére s úgy a gondnoki, mint a tanácsbirói szavazatok megsemmisítését elrendeli. A szavazatot nem küldött egyházak lelkészeit pedig — amennyiben esperes ur előtt 30 nap alatt elfogadható igazolást nem jelentenek — a népiskolai segélyalap javára — állami illetményükből levonható 500—500 Lei pénzbírságban már most elmarasztalja.

9. Miután Bogdán Lajos és Bodnár Béla megválasztott tanácsbírák a közgyűlés színe előtt esküt tettek

esperes ur köszöntötte őket, minf régi, kipróbált erőket az egyházmegye szolgálatában; azután megválasztottak kö-

szönték meg a presbyteriumoktól nyert megtisztelő megbízatásukat, ígérve, hogy azt hűségesen betölteni igyekeznek. Egyben Bogdán Lajos tanácsbíró bejelenti főjegyzői állásáról való lemondását.

10. Minthogy a gondnoki tiszttel betöltésével és Bogdán Lajos lemondásával egy világi tanácsbírói illetve a lelkeszi főjegyzői tisztség megüresedett,

közgyűlésünk a 2 állás betöltésére a szavazást elrendeli, felhatalmazván esperes urat — abszolút többség hiánya esetében — a második szavazás fogantatosítására is.

11. Olvas'uk a következő esperesi jelentést:

Nagytisztelendő és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Az időközi változásokra és a mai fontosabb ügyekre vonatkozó jelentésemet, van szerencsém a következőkben megtenni:

I. Változások a lelkeszi karban: Az üresedésbe jött szamosdobi lelkeszi állás meghívás útján aug. 26 án Bara József józsefházai lelkésszel, a máramarosszigetii lelkeszi állás pedig pályázat útján 10 pályázó közül Papp József gencsi lelkésszel tölletett be okt. hó 14 ikén. Mindkét választás lefolyását a vál. j.-könyvből a törvénnyel megegyezőnek találván, — miután egyik választás ellen sem adatott be a törvényes határidőn belül panasz, — a megválasztottak részére az esperesi engedélyt meghívásokra kiadtam. Jelentem, hogy Gyöngyössy Bálint nov. hó 4-én foglalja el új állomását Nagykolcson. Viszont Bara József szdobi állását nov. 11 én és Papp József mszigeti állását jan. hó elején. A ntarnai lelkeszi állásra hirdetett pályázat eredménytelen maradt s továbbra is Bodnár Béla lelkész beszolgálatát veszi igénybe. — Az üresedésbe jött józsefházai lelkeszi állás meghívás útján még e hó folyamán be fog tölletni s így remélhetőleg beszolgálatra nem lesz szükség.

A s.-lelkeszi karban: Püspöki kirendelés folytán exmiltált theologus Gavallér Lajosnak esperesi felhatalmazást adtam, hogy Szdarán — Csiszár István lelkész oldalán — s.-lelkeszi szolgálatokat teljesítsen.

A tanítói karban: 1) Osváth Géza Patóházára elválasztott kántortanító, 2) Fejes István (oklevél: Nagyenyed) Avasujvárosra elválasztott kántortanító, 3) Ferenczi Irén (oklevél: Szatmárnémeti) Erdőszádára elválasztott tanító vál. j.-könyvét megerősítettem. 4) Ugy szintén Zágonyi Anna batizi tanítónő vál. j.-könyvét is.

Helyettes tanítókul megerősítettem hatáskörömből folyólag: 1) Málnássyné—Kiss Ilonát Adorjában (szept. 7.) 2) Makrai Emmát Turtébesen (oklevél: N.-Enyed) (szept. 28.) 3) Kovács Ilonát (oklevél: Szatmár, kath. képző) Amacon (okt. 2.) 4) Geçsey Ilonát Egriben (okt. 20)

II. Közelebbi gyűlésünk j.-könyve a napokban jelenvén meg: csak most kezdeltem meg közgyűlésünk reám néző határozatainak végrehajtását. Így az 56—928. sz. a. előírt fegyelmi eljárást Szarka Károly és Barkász Imre lelkészek ellen folyamatba tettem, — a rájuk kirótt bírság beszédére nézve — intézkedtem. Az 52—928. sz. a. e. m. adóval hátralékos egyházakat jelentéseik benyújtására a kiszabott fegyelmi eljárás terhe alatt, — ugyszintén a 2—928, 5—928. sz. a. igazolásokra felhívtam az illetőket.

III. Az e. m. elnökség nevében az I. t. c. 157 a) d) pontja alapján Felsőbányának, Avasujvárosnak megadtam az engedélyt előzetes presbyteri gyűlési határozatra, hogy mindegyik saját alapjaiból 20 ezer Leigi terjedő ideiglenes kölcsönt vehessen fel.

III. Az e.-megyei közgyűlés jóváhagyása reményében, a halmii ref. egyháznak presbyteriuma által beterjesztett határozatát 30 ezer lei sürgős kölcsön felvehetésére iskolája átalakítására az e. kerülettől — az e. megyei elnökség nevében — megerősítettem s az e. kerülethez felterjesztettem.

V. Az avasujvárosi ref. iskola kitoldása tervrajzát, költségvetését megerősítettem Ugyszintén a halmii ref. iskola kibővítési tervrajzát is láttamoztam, azzal, hogy bár költségvetést nem csatolt be az egyház, de van tudomásom róla, hogy a vállalatba — átalányban — 40 ezer leiért történt.

Sajnálattal jelentem, hogy az erdőszádai iskolát a tanfelügyelő a létszám 20-on alóli volta miatt bezáratta. Felfolyamodás alatt áll az ügy — Püspök Ur útján. A dapátii és józsefházai iskolák növendékeit, — mert a deklarációkat nem a szülők, de a tanító nyújtotta át az áll. isk. igazgatójának — átutalta a tanfelügyelő az illető áll. iskolába. Kiadtam az utasítást, — csak az erőszaknak engedjenek — folytassák a tanítást. Püspök Ur útján megindult az inspektorátusnál az eljárás s Józsefházánál sikerre is vezetett. D. Apátiban hogy mi van, máig nem kaptam jelentést.

Az inspektorátus megvonta a működési engedélyt Avasujvároson: Hady Margittól. Püspök Ur közbenjárására azonban a Miniszter Urtól visszakapta azt. Nem adta meg a működési engedélyt Kisbábonyon Tóth Zoltánnak, ki Adorjánból ment oda s ott működési engedélye volt. Felfolyamodás alatt az ügy a Püspök Ur közvetítése mellett.

Szamosdob hogy megnyitotta-e az első osztállyal iskoláját, nincs tudomásom róla. Pdarócon egyszerűen feladta iskoláját a presbyterium a tanfelügyelő szept. 26-i azon fenyegetésére, hogy bezárálja az iskolát, ha újat nem építenek, ha a tanítónak őt megillető fizetést nem adnak. Ahelyett, hogy felettes hatóságaikhoz fordultak volna, egyszerűen

beszüntették az iskolát, a tanítónőt elbocsátották, a gyermekek beírásáról nem gondoskodtak. Jelentést ez irányban — bár kétszer sürgettem, — az ottani lelkész urtól nem tudtam kicsikarni.

Kiváló tisztelettel:

Avasujváros, 1928 nov. 1.

Széll György, esperes.

I. Közgyűlésünk a jelentést egészében és részleteiben tudomásul veszi, a jóváhagyást igénylő intézkedéseket jóváhagyja.

A lelkészi karban történt helyváltoztatást midőn jkvbe iktatjuk, az elhunyt derék helyébe elhívott Papp József m.-szigeti lelkészt jóleső reménykedéssel köszöntjük s fogadjuk be egyházmegyénk kebelébe.

A szamosdarai s.-lelkészi állás létesítését tudomásul véve. a jelentésben felsorolt 4 rendes tanítót, illetve tanítónőt közgyűlésünk állásaikban véglegesen megerősíti.

II., III. Mult gyűlésünk határozataiból folyó esperesi intézkedéseket s a felsőbányai és avasujvárosi ideiglenes kölcsönök felvételére adott engedélyeket jóváhagyja.

IV. A halmi-i 30000 L. sürgős kölcsön felvételére e.-megyénk nevében adott jóváhagyást közgyűlésünk tudomásul veszi.

12. Olvasluk az egyházkerület f. évi július hó 11-én tartott gyűlésének 69. sz. határozatát, mely a nagybányai egyházmegye esperesének előterjesztésére a 127—926. sz. kerületi határozatot hatályon kívül helyezi és kimondja, hogy a közalapi járulékok kezelésére nézve visszaállítja a régi gyakorlatot s a járulékokat a IV. tc. rendelkezése szerint rendeli kezeltetni úgy, hogy azok beszédését, a közalap ügyeinek és számadásainak intézését egyh. megyei közalapi bizottság végezze. Felhívja tehát az egyházmegyéket, hogy alakítsák meg a közalapi bizottságot, mely a járulékokat a jövő 1929. évtől kezdve írja elő, számolja el és terjessze fel az egyházkerület pénztárához.

Közgyűlésünk midőn a kerületi határozatot tudomásul veszi, a közalapi bizottság tagjaiul esperes ur elnöklete alatt Oláh Sándor és Dr. Helmeczy József urakat megválasztja.

13. Olvasztatott az egyházkerület 81—928. sz. határozata, mely kerületi belmissiói előadónak a vasárnapi iskolákról és bibliakörökről be-terjesztett jelentésére kimondja, miszerint:

örömmel és Isten iránt való hálával látja, hogy a vasárnapi iskolai munka gyülekezeteink legnagyobb részében nemcsak megindult, hanem áldásos eredménnyel folyik. Tőle telhetőleg igyekszik segítőkészt

nyújtani az akadályok elhárítására és e belmissziói munka eredményesebbé tételére.

E célból felterjesztést intéz a közoktatásügyi minisztériumhoz a vasárnapi iskolák és bibliakörök szabadon működhetése érdekében, valamint aziránt, hogy ahol felekezeti iskola, vagy az egyháznak alkalmas helyisége nincs, erre a célra az állami iskola tanterme átengedtessek.

Amennyiben a felterjesztés eredménytelen lenne, felhívja az egyházkerületi ügyészt, adjon javaslatot az e tárgyban indítandó u. n. contentiós per eredménye felől.

Addig is, míg bármely eljárásnak eredménye lenne, felhívja a lelkészeket, hogy ha más alkalmas hely nincs, úgy a vasárnapi iskola, mint a bibliakör bibliárait a templomban tartsák meg.

A hívek közönyösségének, ellenszenvének megszüntetése végett felkéri az „Árvaházi Naptár“ szerkesztőségét, hogy felvilágosító cikket tegyen közzé. A presbyteriumokat felhívja, hogy úgy a vasárnapi iskolát, mint a bibliakört minden igyekezetükkel támogassák s a lekipásztornak és tanítóknak segítségére lenni törekedjenek. Mivel azonban a közönyösség megszüntetésére a leghatékosabb eszköz az elért eredmények felmutatása, felhívja a lekipásztorokat, hogy a minimalis siker, vagy minden sikertelenség dacára is csüggedés nélkül és teljes lélekkel buzgólkodjanak, hittel remélve, hogy fáradozásaikat áldással koronázza az Ur.

Elhatározta továbbá, hogy iratfelterjesztésébe a képes bibliai szemelvényeket, olcsó vallásos iratokat, kisképeket, segédeszközöket is bevezeti és lehetőleg olcsón bocsátja a vas. iskolák rendelkezésére. Az egyházközségeket pedig felhívja, hogy ezek beszerzésére hozzák meg áldozataikat, mert az így befektetett tőke gazdag kamattal térül vissza. Felhívja a vasárnapi iskolák vezetőit, hogy az „En Kicsinyeim“-et minél több példányban rendeljék meg; ha előfizető nem kerül adakozásból, vagy ünnepély jövedelméből és ingyen adják a szorgalmasabb növendékeknek.

Mivel a kerület még nincs abban a helyzetben, hogy belmissziói lelkészi állást szervezzon, az egyházmegyei belmissziói előadókat bizza meg e munka irányításával s az egyházmegyék útján felhívja a lelkészi köröket, hogy válasszanak körönként egy alkalmas lekipásztort, aki a kör kebelébe tartozó vasárnapi iskola és bibliaköröket évente legalább egyszer meglátogassa, összekötve missziói napok, összejövlelek rendezésével.

Felhívja azokat a lelkészeket, akik a vasárnapi iskolát, vagy bibliakört még nem alakították meg, hogy úgy az előbbi, mint az utóbbit, legalább a vasárnapi iskolából kikerült fiatalsággal a tél folyamán szer-

vezzék meg. A meglevő bibliakörök, sőt azok a gyülekezetek, melyek e munkát komolyan óhajtják megkezdeni, küldjenek ki résztvevőket az ifj. konferenciákra.

Az egyházmegyei belmissziói előadókat felhívja, hogy a jövőben az egyes gyülekezetek jelentéseit, összegezve és javaslataik kíséretében terjesszék fel az egyházkerületi közgyűlésre.

Végül, mivel e határozat minden apró részletre nem intézkedhetik, megbizza a kerületi belmissziói előadót, hogy ahol a beérkezett jelentésekben szükségesnek látja, a vezetőknek utmutatásokkal legyen segítségére.

A jelentéseket be nem terjesztett lelkipásztorokat pedig elkötelezi annak sürgős beterjesztésére.

Közgyűlésünk midőn a kerületi határozatot tudomásul veszi, s az ahoz való alkalmazkodásra úgy a lelkészeket, mint a presbyteriumokat a maga részéről is elkötelezi, egyúttal ezen jegyzőkönyvi számot további eljárás végett kiadja a lelkészértekezletnek és belmissziói előadónak.

14. A berendi ref. egyházban a presbyterek létszáma önkényesen 12-re emeltetett, sőt ezenfelül pópresbystereket is választottak, a kik a gyűléseken jelen vannak és ott jogokat gyakorolnak. Midőn Esperes Ur leiratában ezt a törvénytelen állapotot kifogásolta, Juhász Péter felügyelő lelkész az ottani szokásra és jóhiszeműségre hivatkozással mentegeli a berendieket és saját eljárását 1927 dec. 31 én írott válaszában. Azonban most ujabban az ügynek gyűlésünk által való elintézését kéri.

Közgyűlésünk, midőn a berendi leányegyházban fennforgó ezt a törvénytelen állapotot és eljárást helyteleníti, az I. tc. 28. § a értelmében a berendi leányegyházban a presbyterek számát nyolcban (8) állapítja meg — pópresbysterekre ilyen kis egyházban szükség nincs (I. tc. 28 §) — a jelenlegi presbystérium feloszlásával új választást rendel el s határozatának fogantatosítására felügyelő lelkészt szigoruan utasítja.

15. Az adorfáni presbystérium f. évi szept. 9 én tartott gyűlésében 111. sz. a. hozott szabályszerű határozatával kimondotta, hogy a lelkész használatára álló melléképületek javítási költségeinek fedezetéül 12000 L. rendkívüli adót vet ki.

Közgyűlésünk a presbystérium szabályszerű határozatát megerősíti.

16. A halmi presbystérium f. évi okt. hó 18-án 2. sz. a. és okt. 21-én 3. sz. a. hozott törvényszerű határozataiban kimondotta, hogy iskolája kibővítése céljából az egyházker. Nyugdíj- és Gyámintézetől 2

év alatti letörlesztésre 30,000 Lei kölcsönt vesz fel s ennek fedezésére a rendes egyh. adó 20 százalékát rendkívüli adó címen kiveti.

Közyűlésünk a szabályszerű határozatokat jóváhagyja, illetve megerősíti s a kölcsönfelvétel megerősítése végett a főliszt. egyh. ker. közyűlésre fölterjeszti.

17. A szamoskrassói presbytérium f. évi okt. hó 21-én tartott gyűlésében 31. sz. a. hozott törvényszerű határozatában kimondotta, hogy eddig érvényben levő egyh. adókulcsát hatályon kívül helyezi s 1929. jan. 1-sejével új adókulcsot léptet életbe. A tervbe vett új adókulcs terményadót és pén zadót foglal magában s mind a két féle adónál személyadó és vagy adó fizetendő. A terményadónál személyi adó címén minden egyháztag, akár van ingatlana, akár nincs, 20 kgr. búzát fizet, vagy adó címén pedig minden köblös föld (á. 1200 □-öl) után 3—3 kgr. buza fizetendő. A pén zadónál osztályba sorozás útján az I. osztályban a kiknek állami adójuk nincs, személyi adó címén 50 L-t, a legmagasabb XI. osztályban — a kiknek 2000 L-n felül van az állami adójuk, 200 L-t fizetnek, vagy adó itt az állami adó 20 százaléka. Ezek szerint a legalacsonyabb egyházi adó 20 kgr. búzatermény és 50 L. pénz, a legmagasabb — 100 köblös földdel bíró egyháztagot tekintve — 300 kgr. buza és 600 L, vagy ezen felüli pénz.

E. m. közyűlésünk a szamoskrassói presbytérium idézett, okos elgondolásról tanuskodó, az egyház érdekeit, az igazságot és méltányosságot, emberileg a mennyire lehet, szem előtt tartó határozatát s az abban foglalt adókulcsot azzal az utasítással, hogy a vagy adó 800 L. állami adóig 20 százalékban, azután 2000 L. adóig 10 százalékban maximumáltassék, jóváhagyja és megerősíti.

18. A csengerbagosi presbytérium f. évi okt. hó 21-én szabályszerűen hozott 4. sz. határozatával azt kéri, hogy minden évben előforduló költségvetési hiányát aképen szüntethesse meg, miszerint az 52 q buza terményadóból páronként eddig fizetett 16 kgr. helyett 24 kgr.-ot vethessen ki s a még ugyis fennmaradó szükséglet fedezéséről birtokaránylagos kulcs szerint gondoskodhassék.

Közyűlésünk a csengerbagosi presbytérium határozatát megváltoztatja s utasítja a presbytériumot, hogy egy minden tekintetben körülírt határozatban megállapított adókulcsot terjesszen be jóváhagyás végett közelebbi gyűlésünk elé.

19. Az adorjáni presbytérium f. évi okt. 4-én tartott gyűlésében 116. sz. a. törvényes formák között elhatározta, hogy az egyház dologi szükségleteinek az egyháztagokat nem terhelő fedezése céljából a Sepsy-féle birtokból megvásárol 30 kis holdat á 13000 Leiért s a vételár fe-

deze
földj
gelő
egés
gatl

34
gé
m
se
z

a
h

dezetéül eladja a bérceen levő 16 kat. hold letarolt és lelegeltetett erdős földjét, a mi jelenben semmi hasznót nem hoz, ugyszintén a közös le-
gelőben levő 11 kis holdnyi legelőjét s ha a vételárat így nem tudná
egészen kifizetni, kölcsönt vesz fel, amit a vásárolt s házilag kezelt in-
gatlan jövedelméből törlesztene le.

Közgyűlésünk, bár a dolog felszínesen az egyházra
nézve üdvösnek látszik, de tekintettel arra, hogy a mai vi-
szonyok között ilyen nagyobb birtokvásárlás szinte aggodal-
mas s mert egyáltalában nincs előkészítve, a határozattól a
jóvá hagyást megtagadja s utasítja a presbytériumot, hogy az
ügyet kellőleg előkészítve s minden oldalról megvilágítva
terjessze majd közgyűlésünk elé.

20. A turtarebesi presbytérium f. évi jun. 3-án tartott gyűlésében
34. sz. sz. a. névszerinti szavazás rendjén kimondotta, hogy a nagy-
gérci határban fekvő, 9 kat. hold területű, u. n. „patakközi legelő“-jét,
mely nagyon csekély jövedelmet hoz, eladja s az eladási árból, ha ki-
sebb területű is, de a községhez közelebb fekvő s nagyobb jövedelme-
zőséggel kezelhető ingatlant vásárol.

Ifj. Kürthy Károly esperesi kiküldött az eladást előnyösnek véli,
amennyiben az 1927. évben csupán adóban 540 L-t fizetett rá az egy-
ház erre az ingatlanra.

E. m. közgyűlésünk az idézett presbyteri határozatot
elvileg azzal a kikötéssel hagyja jóvá, hogy az ingatlan el-
adásából befolyt tőke el nem költendő, hanem annak idején
megfelelő ingatlan vételére fordítandó s az adásvételi szer-
ződés jóvá hagyás végett közgyűlésünk elé terjesztendő.

21. A felsőbányai prebytérium 54–928. sz. határozatával —
templomának elodázhatatlan befedése végett — engedélyt kér a felettes
hatóságoktól arra, hogy 150.000 Leire rugó fedési költségekből még
hiányzó 70 ezer Leit kölcsön felvehesse; még pedig 20.000 Leit az
egyháznak az ottani pénzügyintézeteknél elhelyezett alapjaiból 12 százalékos
kamat mellett; 50.000 L-ig terjedő kölcsönt pedig — valamelyik —
legelőnyösebb feltételeket nyújtó pénzügyintézettől. Kötelezi magát presbyte-
rium, hogy a felveendő 70.000 Leit vagy társadalmi vagy más úton
összehozza s ez alapoknak a 20 000 Leit 1930 dec. 31-ig, a pénzügy-
zeti 50.000 Leit pedig 1931 dec. 31-ig visszafizeti. Jelzőlog kívánása
esetén az egyháznak a „nyitra dűlőben“ levő s a felsőbányai 240. sz.
tjkvi betétben foglalt ingatlanát kötné le.

Közgyűlésünk midőn nagy örömmel és elismeréssel
látja, hogy az agrár reform által katasztrófálisan megpróbált
felsőbányai egyház a nagy feladatra mily nemes erőfeszítés-

sel vállalkozik, a presbyterium szabályszerű határozatát maga részéről jóváhagyja; a két forrásból felveendő kölcsönt azzal a feltétellel engedélyezi, hogy presbyterium az 50.000 Leit az egyházkerületi nyugdíjintézetől vegye fel. E határozatot megerősítés végett kerületi gyűlésre felterjesztjük.

22. A halmi egyház presbytériuma még 1925. évi közgyűlésünk 63. sz. határozatával engedélyt kapott arra, hogy az 1917—24. években tőkepénzeiből felhasznált 24035 Leit 10 év alatt fizethesse alapjainak vissza. Most a presbytérium f. évi okt. hó 17-án tartott gyűlésének 4. sz. határozatával aziránt kérelmez, hogy az alapjaiból, illetve harangpénzeiből felhasznált fenti összegnek visszatérítése alól mentse fel közgyűlésünk a halmi egyházat, mert a hívek önkéntes adakozásából egyház egy 474 kilogrammos harangot már beszerezett.

Egyházmegyei közgyűlésünk — minthogy sem a presbyteri határozatból, sem a hozzáfűzött kérvényből nem tűnik ki, hogy a felhasznált 24035 Leiből mily összegnek volt harangpénz s mennyinek más és milyen rendeltetése — felhívja presbyteriumot, hogy ezt egy — az esperesi hivatalhoz terjesztendő kimutatásban részletezze; esperes urat pedig felhatalmazza, hogy amennyiben a tőkepénzek harangalap természetével bírtak, azok visszafizetése alól az egyházat közgyűlésünk nevében felmenthesse.

23. Az óvári egyház — esperes urnak 1383—927. sz. előzetes engedélye alapján az udvaron egy 8 m. hosszú és 5 m. széles, a harangozó udvaron pedig egy 3 m. hosszú és 2 és fél m. széles istállót felépíttetett. Lelkész és gondnok kéri közgyűlésünktől a befejezett építés jóváhagyását.

Közgyűlésünk a bejelentést jóváhagyólag tudomásul veszi.

24. A turtarebesi egyház presbyteriuma f. évi július 15-én 30. sz. határozatával új kántori díjlevelet állapított meg, mely az 1907 év óta érvényben levő díjlevélből abban tér el, hogy míg ez utóbbi szerint a belsőségek, erdő és u. n.: régi földek adóját egyház fizette, az új díjlevélben e régi földek adóját egyház nem vállalja. Továbbá 5 és $\frac{3}{4}$ öl tűzifa helyett 1 kat. hold és 1300 [■]-öl szőlő és fiatal erdő $\frac{1}{3}$ részének, tehát 970 [■]-öl területnek haszonélvezetét adja. Esperes ur az így megállapított s hozzá bemutatott díjlevelet azzal a megjegyzéssel küldte vissza, hogy akkor, amikor a csekély tanítói fizetést emelni kellene, a presbyterium fizetés leszállító törekvése jóváhagyást nem nyerhet. Lelkész ezután az okt. hó 21-én tartott presbyteri gyűlést felhívta, hogy felelőssége tudatában, iskolája megtartása érdekében a tanítói fizetést az egyház anyagi ereje megfeszítésével is szolgáltassa ki

a régi díjlevél alapján, vagy pedig állapítson meg a régivel egyenértékű díjlevelet.

Presbyterium azonban megmaradt továbbra is a július 15-én hozott 30. sz. határozata mellett, azzal a módosítással $1\frac{1}{2}$ öl beszállítani vállalt tűzifához a szőlő és fiatalos $\frac{1}{3}$ része haszonélvezetének pótlásául minden iskolás gyermek után — a négy legszegényebb kivételével — fizetendő 100—100 Lei tandíj fapénzt állapított meg, melynek összege a becsatolt kimutatásban ezidőszert 1700 Leit tenne ki; kimondván egyszersmind, hogy a régi díjlevelet a presbyterium az egyház és hívek nagymérvű legyöngyülése miatt kiszolgáltatni képtelen. Ezen presbyteri határozatot az egyházi közgyűlés október 28-án tartott gyűlésében névszerinti szavazás útján szavazattöbbséggel elfogadta.

Lelkész véleménye szerint az új díjlevél — főleg a szőlő gondozása és fejlesztése esetén — egyenértékű a régivel. A 4 példányban becsatolt új díjlevélben kéri a presbyterium a jóváhagyást.

Egyházmegyei közgyűlésünk, min' hogy nem bírálható el teljes határozottsággal, hogy forog-e fenn díjlevél csonkítás esete vagy nem, ennek megállapítása végett a régi és új díjlevelet értékelés végett átteszi a 33—928. sz. határozatával alakított bizottsághoz.

Esperes urat pedig felhatalmazza közgyűlésünk, hogyha az értékelés folytán az új díjlevél a régihez viszonyítva, értékcsönkulást nem mutat, azt közgyűlésünk nevében hagyja jóvá és e számra hivatkozással terjessze fel megerősítés végett a kerületi gyűlésre.

Díjlevél csonkulás esetén azonban közgyűlésünk annak jóváhagyását már most megtagadja és utasítja a turtarebesi presbyteriumot, hogy a kántortanítói fizetést továbbra is a régi díjlevél alapján szolgáltatassa ki, kiegészítve annak értékelési összegét a kerületi határozattal kötelezőleg elrendelt évi 35.190 Lei minimumra.

25. Visky Ferenc egri-i lelkész számvevői tisztéről való lemondását bejelenti.

Közgyűlésünk a lemondást elfogadja és az ekként üresedésbe jött számvevőszéki tagsági helyre Siető Pál amaci lelkészt megválasztja.

26. Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Van szerencsém előterjeszteni a m.-szigeti liceum igazgatótanácsának 1928. szeptember 27-én tartott gyűlése 1. pontjának határozatát jóváhagyás és elfogadás végett:

1. Elnök jeleni, hogy dr. Nagy Sándor igazgatótanácsai tagtól hozzá is érkezett egy levél, melyben a nagybányai egyházmegyébe tar-

tozó szatmári ref. főgimnázium sorsával és jövőjével foglalkozik és felhívja a figyelmet ezen intézet rendkívüli nehéz helyzetére, a melyen ha rövidesen nem segítenek, önmagától megszűnik.

Ezen ügyre vonatkozólag elnök jelenti, hogy a szigeti ref. liceum igazgatótanácsa a szatmári ref. főgimnázium sorsával és helyzetével már az 1923 március 16-án és 1923 július 16-án tartott igazgatótanácsi gyűlésben foglalkozott. Az igazgatótanács 1923 március 16-iki gyűlésében az 5. pontban kimondja, hogy elvileg hozzájárul ahhoz, hogy addig is, míg a szigeti liceum működését megkezdheti, az intézet alapjainak terhére két tanszék dotációjára fogja felhasználni az alapjai jövedelmeinek egy részét, s az alkalmazott két tanárt addig is, míg a saját intézetében alkalmazhatná, a szatmári ref. főgimnáziumhoz küldi és megbizza az elnökséget, hogy a szatmári ref. főgimnázium vezetőségével lépjen érintkezésbe és létesítsen megállapodást ezen ügy kivitelét illetőleg. A megállapodást terjessze az igazgatótanács elé.

Ezen határozat alapján az elnökség érintkezésbe lépett a szatmári főgimnázium vezetőségével, s onnan azon információt kapta, hogy ez idő szerint újabb tanerőkre nincsen szükségük és egyuttal kérték, hogy az általunk tanerők dotálására fordítani szándékolt összeget mint segélyt adjuk a szatmári főgimnáziumnak. Hogy a szigeti liceum a szatmári intézeten segítsen, s hogy a segítség által ne kényszerítse újabb terhek vállalására, a következő határozatot hozta: „a szigeti ref. liceum jövedelméből a szatmári ref. főgimnázium két tanári tanszék dotációjára egyenként 30000—30000 összesen évi 60000 leut fordít, a mely összeg 1923. évi október hó 1-ső napjától félévi előleges részletekben fog a szatmári ref. főgimnázium rendelkezésére bocsátatni addig az ideig, míg nevezett tanintézet nyilvánossági joggal működik, vagy míg az m.-szigeti ref. liceum igazgatótanácsa a segélyezés dolgában másként nem intézkedik. A tanszékek kiválasztását valamint a személyek kijelölését a szigeti ref. lyceum igazgatótanácsa a szatmári intézet fentartó testületére bizza, azzal az egyedüli kikötéssel, hogy addig, míg a szigeti intézet a segélyt adja, ezen tanszékek, mint a szigeti ref. lyceum által dotált tanszékek szerepeljenek.“

Ezen határozatok az egyházmegyei és egyházkerületi kialakulások folyamata, másrészt a szigeti liceum jogi helyzetének tisztázásával járó munkálatok elhúzódása miatt véglegesen csak az 1927 augusztus 11-én tartott egyházmegyei gyűlésre kerültek fel jóváhagyás végett, a melyre vonatkozólag az egyházmegye 33. sz. alatt hozott határozatában kimondja, hogy „... a m.-szigeti ref. liceumi vagyon jövedelmének a régi igazgatótanács által történt felhasználása a multa vonatkozólag jóváhagyatik, a jövőre nézve pedig az egyházmegye elfogadja az igazga-

lótanács elvi megállapodása alapján, hogy . . . c) felhatalmazza az igazgatótanácsot, hogy a mint az intézet függő vitás anyagi ügyei elintéztetnek, legalább két, a törvényes követelményeknek eleget tett tanerő beállítására az előkészületet tegye meg és amennyiben az intézet megnyitása ettől lenne függővé téve, az egyházmegye elnökségével meg egyezésben a tényleges betöltésről is gondoskodik. . . d) a mily mértékben ezen elvi határozatok megvalósíthatnak, ugyanoly mértékben szüntettetnek be a régebbi határozatok alapján folyósított segélyek, minden további igény kizárásával."

Minthogy jelenleg a szatmári főgimnázium éppen a képesített és elismert tanárok csekély száma miatt a leépítés stádiumába jutott és mivel az állam által a nyilvánossági jog elnyerése szempontjából támasztott egyik követelmény az állam által is elismert és megfelelő képesítéssel bíró tanároknak az alkalmazása, azért szükségesnek látja, hogy az igazgatótanács a szatmári iskola segélyezését célzó határozatát úgy módosítsa, hogy az intézeten ne csak anyagilag legyen segítve, hanem egyúttal alapot szolgáltatassunk az intézet nyilvánossági jogának a visszaszerzésére is.

Minthogy a viszonyok úgy alakultak, hogy az igazgatótanácsnak alkalma van egy oly tanerőt megnyerni, kinek a teljes képesítése meg van, tekintettel arra, hogy román egyetemi diplomája van, mely képesíti őt az összes román és magyar tannyelvű középiskolákban tanításra, s a kivel az előzetes megállapodások az alkalmazás módozataira vonatkozólag már meg is történtek, azért javasolja, hogy a szatmári főgimnáziumnak az eddigi formában adott segélyt az igazgatótanács szüntesse be és e helyett alkalmazza a szigeti ref. liceum tanáráként Ligeti Imre középiskolai tanárt és őt küldje ki működő tanárként a szatmári ref. gimnáziumhoz addig is, míg őt a saját intézetében alkalmazhatja.

Igazgatótanács tagjai részletesen pontról-pontra véve megtárgyalják Ligeti Imre alkalmazásának a módzatait, s erre vonatkozólag az igazgatótanács a következő határozatot hozza:

I. A m-szigeti ref. liceum igazgatótanácsa a szatmári ref. főgimnáziumnak eddig folyósított segélyét beszünteti.

II. Ligeti Imre okleveles középiskolai tanárt, kinek oklevele a Románia területére eső összes román és magyar tannyelvű középiskolákra szól, alkalmazza a következő feltételek mellett:

1. Ligeti Imre okleveles középiskolai tanár a m-szigeti ref. liceum alkalmazottjának tekintetik 1928 szeptember 1-től kezdődőleg mindaddig, míg őt a m-szigeti ref. liceum akár a saját intézetében, akár a szatmári ref. gimnáziumban alkalmazhatja úgy, hogy ezen alkalmazásnak sem az állami, sem az egyházi törvények részéről, sem törvényes

miniszteri rendeletek részéről nincs. A mennyiben az alkalmazhatása mint tanárnak akár a szigeti liceum saját intézetében, akár a szatmári ref. gimnáziumban bármilyen okból kifolyólag is megszűnnék, közte és az intézet között minden jogviszony megszűntnek tekintetik és Ligeti Imre a m-szigeti ref. liceummal, vagy annak mindenkori fenntartójával szemben semmiféle igényvel fel nem léphet.

2. Joga van a szigeti ref. liceum igazgatótanácsának nevezett tanárt akár a saját intézetében alkalmazni mint tanárt, de joga van egyúttal a szatmári ref. gimnáziumba is átküldeni, s ezért őt a megállapított fizetésén felül többlet fizetés vagy költözködési költség nem illeti, a szigeti ref. liceumtól.

3. Fizetésül kapja azt az összeget, a melyet az állam által provizorikusan alkalmazott kezdő rendes tanár kap minden törvényes járulékával együtt. Ezen fizetésből levonatik az intézet által az adó és nyugdijjárulék úgy, hogy a levont nyugdijjárulék azon nyugdíjintézetbe fizettetik be a javára, a mely nyugdíjintézetnek a tagja óhajt lenni, vagy a mely nyugdíjintézetnek akár az állam, akár a felekezeti főhatóság által lesz kötelezett tagja. A mennyiben a tényleges nyugdíjilleték az állami tanárok nyugdíjilletékénél nagyobb lenne, ez a többlet is levonatik a fizetéséből, vagyis a ref. liceum az ő részére az állam által hasonló minősítésű tanárnak folyósított fizetésnél nagyobb fizetést nem ad.

4. A mennyiben az állam, illetve a kormányhatóság intézkedése szerint a kisebbségi tanárok is ugyanazon heti óraszám tartására lesznek kötelezve, mint az állami tanárok, nevezett tanár sem lesz a kötelezett óraszám felül több óra tartására kötelezhető, s a mennyiben azon intézet érdeke, a hol szolgál, még is több óra tartását tenné szükségessé a részéről, a többlet órákat is köteles lesz ellátni a törvényes kereteken belül, de ezen többlet órákért az óratöbblet díjat azon intézet fenntartója köteles fizetni, a mely intézetben tényleg tanít. Ha azonban akár kormányhatósági rendelet erre a fenntartó hatóságot nem kötelezi, akkor köteles az egyházi felsőbb hatóságok által megállapított maximális óraszámot is megtartani minden külön fizetés nélkül, illetve a szigeti ref. liceumtól járó fizetésért.

5. A mennyiben nevezett tanárt a szigeti ref. liceum igazgatótanácsa a szatmári ref. gimnáziumba küldené, de időközben a szigeti liceumnak magának volna szüksége a szolgálataira, akár tanári funkcióban, akár más az intézet adminisztrációs munkakörébe eső s a tanári állás méltóságával összeegyeztethető működésben, őt bármikor visszahívhatja és közvetlenül a szigeti ref. liceum szolgálatába állíthatja. A mennyiben ezen esetlegesen szükségessé váló intézkedésére a szigeti ref. liceum igazgatótanácsának nem állana itt szolgálatba, a szigeti ref.

liceum
vagy

követ
kiseb
ügye,
vonal
esetb
zettel

leg t
lyósi
előle
mük
inté
isko
köd
Ha
és a
zölt
ame
ki,
nás
ese
fize
lye
tés
féle
tól
osz
tel

a
s
év
ill
in
fe

d
h

liceummal szembeni mindennemű igénye azonnal megszűnik, fizetést vagy díjazást semmiféle címen az intézettől nem igényelhet.

6. Amennyiben az államhatalom a kisebbségi tanárokkal szemben követelményekkel lépne fel s ezen követelményekhez lenne kötve úgy a kisebbségi tanárok, mint a kisebbségi intézetek működhetésének az ügye, s ha ezen követelmények az ő eddigi képesítése dacára reá is vonatkoznának, ezen követelményeknek eleget tenni köteles, ellenkező esetben az alkalmaztatása megszűntnek tekintetik s jogigénye az intézettel szemben megszűnik.

7. Nevezett tanár alkalmaztatása 1928. szeptember 1 től kezdődőleg tart, azonban a fizetése csak az állásának elfoglalásától kezdve folyósítatik a megkezdett hónap egész hónapnak számítva. Fizetése havi előleges részletekben adatik ki mindaddig, míg az ő tényleges tanári működése tart. Amennyiben akár kormányhatósági rendelet, törvényes intézkedés, vagy a felekezeti főhatóságok intézkedése folytán a szatmári iskola működése is megszűnnék vagy fegyelmi eljárás folytán az ő működése is megszűnnék, mint tanárnak, a tanári fizetése beszünttetetik. Ha a tanári működése az iskola beszüntetése miatt szakadt volna meg és az iskola beszüntetése az iskolai év megkezdése előtt vele nem közöltetett, a megkezdett tanév egész tartamára kapja havonként a fizetését, amely havi fizetés jelenleg 7551 azaz: hétezeröttszázötvenegy leut tesz ki, amelyből nyugdíjra 10 százalék és adóra 4, illetve 8 százalék levonásával kifizettetik havonként 7019, azaz: hétezerötvenkilenc leu. Ezen esetleges csonka tanév befejezése után még egy évig kapja ugyanezen fizetést, amely idő alatt gondoskodhat a másutt leendő esetleges elhelyezkedéséről. Ezen év eltelté után a szigeti liceumtól semmiféle fizetésre vagy segélyre joga nincs és a szigeti liceummal szemben semmiféle igénnyel fel nem léphet. Mindaddig azonban, a míg a szigeti liceumtól bármi címen is fizetést kap, köteles a szigeti liceumnál részére kiosztott olyan munkakört ellátni, mely a tanári állással összeegyeztethető.

8. Amennyiben a szigeti ref. liceum a működését megkezdheti s a megválasztott tanár működését itt folytatja, a más intézetnél eltöltött s az állami és egyházi törvények értelmében beszámítható szolgálati éveket az ő szolgálati idejébe betudja. Addig pedig míg más intézetnél, illetve a szatmári ref. főgimnáziumnál szolgál, oda fog hatni, hogy az intézet stá'usában való behelyezésénél az eddigi szolgálati idejének megfelelő helyre kerüljön, a nélkül azonban, hogy erre garanciát vállalna.

9. A megválasztott tanár a szigeti ref. liceum igazgatótanácsa rendelkezése alatt áll akkor is, ha működésre a szatmári ref. gimnáziumhoz lesz beosztva, azonban tanári működése ideje alatt tanulmányi és

fegyelmi tekintetben azon intézet vezetősége és azon inspectorátus alá tartozik, a hová a beosztást kapta.

10. Fizetését a m.-szigeti ref. liceum garantálja, a fizetés teljesítésének a módját a m.-szigeti ref. liceum igazgatótanácsa a szalmári ref. gimnázium igazgatótanácsával egyetértésben állapítja meg.

11. Nyugdíját a megválasztott tanárnak a szigeti ref. liceum nem garantálja és nem is fizeti, bárhány évet töltött is el a szolgálatban. A nyugdíjintézet részére levont összegeket a megválasztott tanár javára és felelősségére a szigeti ref. liceum betétként gyümölcsöszteti addig, míg ezen összeget a megfelelő helyre befizetheti. Amennyiben az intézetnél a megválasztott tanár alkalmaztatása hamarabb szűnnék meg, mint a nyugdíjilleték nyugdíjintézetbe leendő befizetése, ezen gyümölcsösztőleg elhelyezendő összeget az intézet a megválasztott tanár olyan nyilatkozatára, hogy a nyugdíjintézetkel szembeni mindennemű esetleges kötelezettséget az intézet helyett átvállal, a megválasztott tanár nyugtájára és beadott nyilatkozata ellenében kifizeti.

12. Ezen határozata az igazgatótanácsnak a ref. liceumra az egyházi felsőbb hatóságok jóváhagyása esetén lesz kötelező, míg a megválasztott tanárra ezen jegyzőkönyvi pont kikézbcsítése után beadott elfogadó nyilatkozatával válik kötelezővé.

Egyházmegyei közgyűlésünk a fent szószerint idézett határozatát a máramarosszigeti ref. liceum igazgatótanácsának jóváhagyja, elfogadja és megerősítés végett az egyházkerületi közgyűléshez terjeszti s kimondja, hogy ezen határozat a máramarosszigeti ref. liceumra az egyházkerületi közgyűlés megerősítése után válik jogerőssé és kötelezővé.

27. Olvastatott számvevőszék következő jegyzőkönyve:

Jegyzőkönyv.

Felvétellett Szalmáron 1928 évi november hó 9-ik napján a nagybányai ref. egyházmegye számvevőszékének gyűlésében.

Jelen vannak a számvevőszék tagjai.

A folyó év aug. havi közgyűlés 56—928. sz. határozat kapcsán tárgyalt jegyzőkönyvünk III. IV. tételei alatt nyilvántartásba vett számadások közül

I. teljesen rendben levőnek, helyesen összeállított és kellően okmányoltnak találta a kőszegremetei egyház 1927 évi számadásait;

II. az itt megtárgyalt és az illető lelkészekkel közölt észrevételekkel és utasításokkal jóváhagyásra ajánlja még az apai, apahegyi, színerváraljai egyházak számadásait;

III. megállapítja végül, hogy az illető lelkészek ismételt hanyagsága miatt vizsgálat nélkül maradnak Vámfalú 1927, Óvári, Pusztada-

róc, Berend, Szatmárudvari és Vetés 1926—27. évi, Patóháza 1926—27. évi és Kakszentmárton 1924—1927. évi számadásai.

Számvevőszék határozati javaslata: „Egyházmegyei közgyűlésünk számvevőszék jelentését tudomásul véve, az I., II. alatti egyházak számadásait jóváhagyja; a III. alatt felsorolt egyházak lelkészeit pedig idézett határozata III. IV. pontjaiban foglalt rendelkezések érintetlenül hagyásával, ismételten felhívja a hiányoknak ez év dec. 31-ig leendő pótlására.”

Közgyűlésünk számvevőszék jegyzőkönyvét tudomásul véve, javaslatait elfogadja és határozati erőre emeli.

28. Egyházmegyei ügyész ur jóváhagyás és megerősítés végett 3 példányba beterjeszti a Kovássy Ákos tanácsbíró ur által mult gyűlésünkön tett 10.000 Leis alapítvány alapító levelét.

Közgyűlésünk a nemes szívből származó adományt hála köszönettel fogadja s az alapító-levél egy példányát saját levéltárába elhelyezi; egy példányt felküld az egyházkerületre, egyet pedig — alapítványtevő óhajára — megküld a máramaroszigeti református egyháznak.

29. A nagytarnai presbyterium — minthogy az üresedésben levő lelkészi állásra meghirdetett pályázat meddő maradt — arra kéri közgyűlésünket, hogy az egyház lelkészi állásának lévitával betölthetéseére irányuló kérelmét pártolólág terjesszük fel a ker. gyűlésre. Presbyterium ezen határozatot f. évi okt. hó 21-én tartott gyűlésében hozta, miután a beszolgáló tamásváraljai lelkész előadta, hogy a közelgő téli időszakban csak ritkábban jelenhet meg a gyülekezetben istentisztelet végzése végett. Ennek — hajlott kora mellett — fő oka az, hogy anyaegyházában a tanítói állás jelenben betöltve nincs s ha saját gyülekezetét elhagyja, hivei anyaegyházában istentisztelet nélkül maradnak. Hogy más egyház lelkészei végezzék — 30—35 km.-es utat megtéve — a beszolgáltatást, az is kivihetetlen, mert közelebbi fuvart is nehezen tud fizetni a 139 lelket számláló kicsiny egyházközség. Az iskolaköteles gyermekek mult évben már — állami iskolába járván — magyarul olvasni sem tudtak; mig lelkészük volt legalább vallásos oktatásban részesültek, de ha az is elmarad, rövid idő alatt bekövetkezhető elpusztulás veszedelme fenyeget. Presbyterium beszolgáló lelkész elmondott szavai után a veszedelem enyhítésére egyetlen módnak a lelkészi állásnak lévitával betöltését látja s erre irányuló kérelmét azon reménységben terjeszti közgyűlésünk útján az egyházkerületre, hogy kerületi gyűlésünk a kérelmet teljesíti s valamely forrásból anyagi segítséggel siet az erőtlen egyház támogatására.

Egyházmegyei közgyűlésünk mélyen megindulva hallja a nagytarnai egyház súlyos helyzetének feltárását s maga is

előre látva a kikerülhetetlen veszedelmet, mely e végvidéken levő kicsiny egyházunkat lelkész hiánya miatt úgy faji, mint vallási tekintetben fenyegeti s tudva azt is, hogy a nagy távolság miatt más egyházközség lelkésze által teljesítendő leglelkiismeretesebb beszolgálás is elégtelen arra, hogy a kicsiny gyülekezet jövője biztosítva legyen, a presbyteriumnak úgy a lelkészi állás lévitával való betölthetésére, mint anyagi segítség nyújtására irányuló kérelmét a legmelegebb pártfogással terjeszti fel a kerületi gyűlésre.

30. Oláh Sándor lelkész jóváhagyás végett beterjeszti a szamoskrassói református egyházi énekhar alapszabályait, amelyeket a presbyterium f. évi aug. 5-én tartott gyűlésében letárgyalta és elfogadott.

Közgyűlésünk a magyar ének- és dal művelésének különösen a mai időben nagyon fontos célját szolgáló, gondos és építő kezekre valló eme nemes intézmény alapszabályait örömmel hagyja jóvá s esperes urat a jóváhagyó záradék rávezetésére fölkéri.

31. Visky Ferenc e. m. jegyző, számvevőszéki tag, aki az 56. V. 1928. sz. e. m. határozattal a hosszumezői egyház tőkepénztári számadásainak megvizsgálására küldetett ki, esperes urnak jelenti, hogy az egyház különböző alapjaiból 928300 L. van kölcsönökben kihelyezve megfelelő, szabályszerű kötelezvények és fedezeti váltók mellett, a kölcsönök rendezése 20 százalék kamat mellett, félévenként előre pontosan történik; hogy a kölcsönöket, amelyeket a presbyterium minden egyes esetben szabályszerű határozattal szavaz meg s amelyekre nézve most is egyhangulag úgy nyilatkozott, hogy azokat minden egyes adósnál biztosítottak látja s azokért a törvényszerinti felelősséget viseli, — teljes bonitással bírónak ismeri el, végül, hogy a hosszumezői egyház anyagi ügyeit egy tapasztalatokkal bőls lelkész s minden tekintetben feladata magaslatán álló presbyterium intézi.

Közgyűlésünk a jelentést megnyugvással tudomásul veszi.

32. A tárgysorozat letárgyalván,

elnök a gyűlést jókívánatok között bezárja.

Hitelesítjük: Szatmár, 1928 nov. 29.

Id. Boros Zoltán
gondnok.

Dr. Harcsár Géza

Boros Jenő

Széll György
esperes.

Bogdán Lajos
e. m. fjző.

Visky Ferenc
e. m. jegyző.

A 11, 14—20, 25, 30—31. számokat jegyzette Bogdán Lajos.

Az 1—10, 12—13, 21—23, 28—29, 32. számokat jegyzette Visky Ferenc.

A 26. számot Kisgyörgy János előadó.

A 27. számot Oláh Sándor előadó.

A nagybányai református egyházmegye 1929 évi május hó 7. napján Szatmárnémetiben tartott rendes közgyűlésének jegyzőkönyve.

Jelen voltak:

Széll György esperes és *Boros Zoltán* gondnok elnöklete alatt:

Magoss Ferenc, Bodnár Béla, Boros Jenő, Bogdán Lajos, Gy. Kovács József lelkészi tanácsbírák;

Dr. Farkas Antal, Kovássy Ákos, dr. Helmeczy József világi tanácsbírák.

Az egyházak képviselőitében: Adorján: Dr. Koronka Pál lelkész, Tegze Endre gondnok. Amac: Siető Pál lelkész. Lénárt Albert gondnok. Apa: Gulya Géza lelkész, Kató József gondnok. Aranyosmedgyes: Szabó József lelkész, dr. Jakó Endre főgondnok. Atya: Sáfár Imre lelkész, Bulyáki János gondnok. Avasujváros: Széll György lelkész, Pajzos Bálint gondnok. Batiz: Dávid Sándor lelkész, Osváth Elek gondnok. Csengerbagos: Mogyorós Sándor lelkész, Szilágyi Márton gondnok. Dabolcz: id. Kürthy Károly lelkész, Lakóczy Sándor gondnok. Egri: Visky Ferenc lelkész, Rajti Sándor presbyter. Felsőbánya: Nagy Lajos lelkész, Papp Márton főgondnok. Halmi: ifj. Kürthy Károly lelkész, Kócsi János főgondnok. Hirip: Orosz Ernő lelkész, Medgyesi Gyula gondnok. Hosszúmező: Nagy Endre lelkész, Csurka József gondnok. Józsefháza: Nagy Pál lelkész, id. Hankóczy Géza presbyter. Kakszentmárton: Szabó Endre lelkész, V. Király Ferenc gondnok. Kisbábony: Tóth Gábor lelkész, Varga István gondnok. Kiskolcs: Gacsályi Zsigmond lelkész, Csomai Gusztáv gondnok. Kispereske: Molnár Lajos lelkész, Tar Géza gondnok. Kőszegremete: Koncz Bertalan gondnok. Lázári: Öry Tamás lelkész, Kanizsay Jenő presb. Máramarossziget: Papp József lelkész, Kovássy Ákos főgondnok. Mikola: Magoss Ferenc lelkész, Galgóczy Sándor főgondnok. Misztótfalu: Kiss Sándor lelkész, Szilvássy

Győző presbyter. Nagybánya: Szaplanczay Bertalan lelkész, Veress Ferenc presb. Nagybecskó: Takács Lajos lelkész. Nagykolcs: Gyöngyössy Bálint lelkész, Oláh Géza gondnok. Nagytarna: Erdei Sándor gondnok. Ombod: Gy. Kovács József lelkész, Marján Ferenc gondnok. Óvári: Fehér Bertalan lelkész, Hiripi András gondnok. Patóháza: Barkász Imre lelkész, Osváth Géza tanító. Pettyén: Bogdán Lajos lelkész, dr. Böszörményi Károly főgondnok. Pusztadaróc: Selyebi Géza lelkész, Szabó István gondnok. Sándorhomok: Csűry Miklós lelkész, Tar Bálint gondnok. Sárköz: Sziky Ádám lelkész, Tóth Gyula gondnok. Sárközujlak: Kertész István gondnok. Szamosdara: Király László gondnok. Szamosdob: Bara József lelkész, Kóka Ferenc gondnok. Szamoskőröd: Kürthy Dezső lelkész, Révész Béla gondnok. Szamoskrassó: Oláh Sándor lelkész, Jakó László presb. Szárazberek: Joó Kálmán lelkész, Sarkadi Antal gondnok. Szatmár: Boros Jenő és Debreczeni István lelkészek, Tankóczy Gyula és Nagy Endre presbyterek. Szatmárhegy: Peleskey Sándor lelkész, Kiss Antal gondnok. Szatmárnémeti: Sárközi Lajos lelkész, Bakcsy Gergely főgondnok. Szatmáruddvari: Juhász Péter lelkész, Papp Árpád főgondnok. Szinerváralja: Szabó Endre lelkész, Török Bernát presbyter. Tamásváralja: Bodnár Béla lelkész, Szabó Béla gondnok. Turterebes: Szép Kálmán lelkész, Dallos Mihály presbyter. Vámfalu: Kolos Vince lelkész. Vetés: Szarka Károly lelkész, Szabó Pál presbyter. Tanárképviselő: Kisgyörgy János. Tanítóképviselők: Kádár Károly, Szőke József. Segédlelkészek: Kádár Miklós, Szendrei Dénes. Egyházmegyei ügyész: dr. Harcsár Géza. Jegyzők: Oláh Sándor lelkész, dr. Ajtai Nagy Gábor világi főjegyző, Visky Ferenc lelkész és Bunna István világi jegyzők.

A közgyűlés határozatai:

1. A XC. zsoltár 1. versének eléneklése után, Esperes ur megható, alkalmi imája nyomán emelkedett fel — a magunk bajai, megpróbáltatásai között — megfáradt lelkünk a Mindenek Urához, kérve Őt, hogy amint körülöttünk, a földi világban mindenható szavának szózatára a hosszú tél után „megenyhült a lég, felpattant a rügy, virág fakadt s megelevenedett az utolsó rög is“, . . . úgy a lelki világban is zendüljön meg Lelkének életre keltő szózata, hogy „leányaink, ifjaink, nőink és férfaink mind egy sorba állva“ áldozatos szívvél építhessük őseink örökét: vergődő anyaszentegyházunkat, sinylődő veteményes kertjeit.

Aztán egyházmegyei gondnok ur — reámutatva közgyűlésünk összehívásának szükséges voltára, a zsinat június 9-re megtörtént összehívására s megemlékezve egyházmegyéink legutóbbi halottairól,

közgyűlésünket — a megjelent alkotó tagok szives köszöntésével — megnyitottnak nyilvánítja.

2. A gyűlés alkotó tagjait elnökség megbízásából Siető Pál amaci lelkész vette számba, aki jelentést téve megbízatásáról

közgyűlésünk e jegyzőkönyvben elől feljegyzett megjelenteket alkotó tagokul elismeri és igazolja s tudomásul veszi dr. Nagy Sándor világi tanácsbíró és Nagy Lajos lelkész esperes ur előtt igazolt távolmaradását.

Kovács Károly köszegremetei lelkészt valamint a vámfalui presbyteriumot felhívja távolmaradása, illetve képviselő nem küldése igazolására esperes ur előtt 30 napi határidőn belül; mit, ha elmulasztának 200—200 Lei birság megfizetésére köteleztetnek.

3. A nyomtatásban szétszított tárgysorozatot — 1 rendbeli pótlással —

közgyűlésünk felolvasottnak tekinti s elfogadja.

4. A jegyzőkönyv hitelesítésére

elnökségen és jegyzőkön kívül Dr. Harcsár Géza és Boros Jenő urakat küldi ki közgyűlés s annak idejéül f. hó 13. napjának d. e. 9 óráját tűzi ki Szatmárra.

5. A szavazat-bontó bizottság f. hó 2-án tartott ülésében bontotta fel a lelkészi főjegyzői és világi tanácsbírói állásokra beadott szavazatokat s az erről felvett jegyzőkönyv szerint beérkezett mind a két állásra 46 egyházból 55 érvényes szavazat. Szavazatot Józsefháza, Patóháza, Pusztadaróc és Szamoskóród nem adtak.

A lelkészi főjegyzői állásnál kapott az 55 érvényes szavazatból Oláh Sándor krassói lelkész 51-et, Peleskey Sándor szatmárhegyi lelkész 3-at, Szaplanczay Bertalan nagybányai lelkész 1 szavazatot. Így Oláh Sándor abszolút többséget nyervén, bizottság őt megválasztott lelkészi főjegyzőnek deklarálja.

A világi tanácsbírói állásnál 34 szavazatot Nagy Béla lázári földbirtokos, 15-öt Kanizsay Jenő földbirtokos, 2-öt dr. Hadady Lajos szatmári ügyvéd, 1—1 szavazatot pedig dr. Király Zsigmond n.-peleskei, Papp Árpád udvari, Galgóczy Sándor mikolai földbirtokosok és Bunna István főgimn. tanár kaptak. Bizottság ezek alapján Nagy Béla lázári földbirtokost abszolút többséggel megválasztott vil. tanácsbírónak jelentette ki.

Végül a szavazatot nem adott egyházakkal szemben bizottság a megtorló intézkedést javasolja.

Közgyűlésünk a bizottsági jegyzőkönyv alapján Oláh Sándor lelkészi főjegyzőt és Nagy Béla világi tanácsbíró ura-

kat tisztségükben örömmel üdvözlí; megválasztásukat meg-
erősíti s tőlük a hivatali esküt kiveszi. A szavazatok meg-
semmisítését elrendeli s a szavazatot nem adott egyházak
lelkészeit — ha esperes ur előtt 30 napig kellő igazolást
nem tesznek — a lelkészi könyvtár és népisk. segélyalap ja-
vára — államsegélyükből levonható — 500—500 Lei pénz-
birságban elmarasztalja.

6. Megválasztottak közül Oláh Sándor lelkészi főjegyző van jelen
gyűlésünkön, akit — miután hivatalos esküjét letette — új tisztségének
elfoglalása alkalmából esperes ur üdvözölt szíves szavakkal. Főjegyző
válaszában hálásan köszöni a presbyteriumok majdnem egyhangulag fe-
léje irányult bizalmát s egyuttal bejelentvén tanácsbírói tisztéről lemondását
a főjegyzői széket közgyűlésünk éljenzése között elfoglalja.

7. Madarassy László világi tanácsbíró elhunytával és Oláh Sán-
dor főjegyzőnek tanácsbírói tisztéről történt lemondásával megüresedett
állásokra

közgyűlésünk a szavazást elrendeli s ha az első szavazás ab-
szolut többséget nem eredményezne, esperes urat felhatal-
mazza a — két — legtöbb szavazatot nyert egyén között az
újabb szavazás felőli intézkedésre.

8. Olvastatott a következő esperesi jelentés:

„Nagyliszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Az időközi változásokra és más fontosabb ügyekre vonatkozó je-
lentésemet van szerencsém az alábbiakban beterjeszteni:

I. A *lelkészi karból* elhalt szamosdarai lelkésztársunk Csizsár Ist-
ván hosszabb betegeskedés után, lelkészi szolgálatának 40-dik, Szdarán
működésének 30-ik évében, 67 esztendőskorában. Nem egy küzdel-
men ment át saját hiveivel szemben is hivatalos működése közben.
Legyen működése és fáradozása elismeréssel megörökítve közöttünk.

A *tanácsbírói karból* Madarassy László vil. tanácsbíró veszteség
el április hó 1-én élete 77-ik évében történt elhunytával. Egyike volt
a régi gazda tipikus, sokra becsült alakjainak, ki egyházunk—magyar-
ságunk ügyeiben, kitartással igyekezett munkálkodni s anyagi áldozatok
hozatalában is másoknak példaadásul, előljárt. Legyen áldott emléke!

Az üresedésbe jött józsefházai lelkészi állás meghívás útján 1928
nov. 18-án Nagy Pál fintaházai lelkésszel tölthetett be. A választás lefo-
lyását a vál. j.-könyvből a törvénnyel megegyezőnek találván s miután
a törvényes idő alatt panasz a választás ellen nem adatott be, meghí-
vására az engedélyt kiadtam s állását dec. hó 15-én elfoglalta. — A
szamosdarai egyházba Sárközi Lajos lelkészt küldtem ki felügyelő lel-
készül s az ottani beszolgáltatást — mert az egyházközség nagyon elsi-

getelt — a szatmári káplánok, a szomszéd lelkészek által végeztetem. De hogy egyes vasárnapokon — midőn nincs beszolgálás — a gyűléseket lelki szükséglete kielégítést találjon: felhatalmaztam a tanítónőt, hogy az úrasztala mellől vasárnap reggelenként egy imát, eshetőleg egy bibliai-részletet olvasson fel a szokásos éneklés után.

A s.-lelkészi karban Nics István theologusnak püspöki felhatalmazás alapján megadtam az engedélyt, hogy Öry Zoltán helyettesétül a s.-lelkészi tendőket végezze M.-Szigeten.

A tanítói karban változás, hogy Koroknay Ilonát kremetei h. tanítóul aug. 31-ig terjedőleg megerősítettem.

II. Tisztelettel jelentem, hogy az augusztusi 13—928. sz. e. m. határozat folytán Selyeby Géza pdaróczi lelkész áll. illetményéből birságot 200 Leit, továbbá a novemberi e. m. gyűlés 8—928. sz. határozata alapján — igazolásul elfogadása mellett Vámfalu és Egrinek — Selyeby Géza és Barkász Imre lelkészekről a két rendbeli szavazás (gondnok és bíró) elmulasztásért, illetve kellően nem igazolásáért (500—500 leit esetenként) összesen: 1000—1000 lei birságot levontam áll. illetményeikből az isk. alapra. — Függőben hagytam a novemberi gyűlés 27—928. sz. birságok végrehajtását Vámfalu, Óvári, Pdaróc, Patóháza, K.-Sztmárton, Berend, Szudvari és Vetés lelkészei ellen — mert nincs biztos tudomásom, hogy számadásaikat dec. 31-ig belezestették-e?

III. Az iskolai segélyalap kamata 6700 lei (és nem 11473 lei) az ügyész ur által hozzám áttett hason rendeltetésű 1860 leivel kiegészítve a következőképp osztott fel: 1) Apahegy 2000, 2) Szpálfalva; 1000, 3) Berend: 1000, 4) Erdőszáda: 1000, 5) Dobrácsapáti: 1000, 6) Aranyosmegyes (vallástanítás) 1000, 7) Szatmár (6 ik tanítói állásra) 820 lei, portó: 40 lei 8) Adorján: 700 lei. Összes: 8560 lei.

IV. A 37—928. augusztusi e. m. határozat folytán a kiskolcsi közmunka-váltság ügyét jóváhagytam.

V. Az e. m. elnökség nevében az I. t.-c. 15. § d) pontja alapján — a kispaleskei egyháznak 7 ezer, a szatmárhegyi egyháznak 100 ezer, a pettyéni egyháznak 13800 és a batizi egyháznak 6 ezer kétszáz lei ideiglenes kölcsönnek felvételére az engedélyt megadtam. Viszont a patóházai egyháznak 2500 lei zárolt betétjének (iskolai alap) a presbyterium kezelésébe átvételét megengedtem, teljes felelősség és csak a kamatok felhasználhatása kikötése mellett. — A hiripi egyháznak kérelmére engedélyt adtam, hogy a harang és orgonaalapból fennmaradt 9 ezer leit tevő maradványt felhasználhassa, miután igazolta, hogy a harang és orgona immáron teljesen rendben van.

VI. Egyházmegyei pénztárnok jelentése szerint a Helmeczy József

féle alapítvány kamatából ösztöndíjul kiadható: 580 lei, a Nagy Frigyes-féle alapítványból pedig: 858 lei.

VII. Az esperesi irodának a m. év vége felé szinte lehetetlenné vált a körlevelek sokszorosítása amiatt, hogy megfelelő ciklostyl papírt nem lehetett kapni. E helyzetben, nehogy az adminisztrációban fenakadás támadjon: kénytelen voltam — mások tanácsára is — egy Stolver-féle írógépet beszerezni, használtat, de szakértői vélemény és 5 évi jótállás mellett, 10 ezer leiért — az e. m. gyűlés jóváhagyása reményében. Minthogy megfelelő fedezete nincs az egyházmegyének: kérném arról gondoskodni — az egyes egyházakra kivetendő átalány összegben. Evvel kapcsolatban — az egyházmegyei gyámintézet eladásra 5500 leiért felajánlott Wertheim-szekrényének megvételét is javaslatba hozom — *alkalomszerűleg*. Mert elvégre is csak szüksége van hova-lovább az e. megyének egy pénzszekrényre.

VIII. Évek óta, szinte a háború kitörését megelőzőleg — az e. megyei levéltár nem képes elhelyezni a közigazgatási, bírósági és más ügyiratokat. Az esperesi irodában — részben — ládákban elhelyezve hevernek. Felkérem a Nagytiszteletű és Nagyságos Közgyűlést, méltóztassék e szánalmas állapotot valamiképp orvosolni.

Kiváló tisztelettel:

Avasujváros, 1929 május 1.

Széll György, esperes.

Közgyűlésünk Esperes Ur jelentését úgy egészében, mint részleteiben tudomásul véve,

az Ur elfáradt szolgájának *Csiszár István* szamosdarai lelkésznek emlékezetét, ki csendes és szelíd lélekkel hordozta hivatala terheit, viselte az életküzdelem kellemetlenségeit, ugyszintén az egyházas buzgóságban és áldozatkészségben előljáró *Madarassy László* világi tanácsbírónak emlékezetét őszinte részvéttel örökíti meg jegyzőkönyvében. Legyen áldott közöttünk jó emlékezetük.

A belhivatalnoki változásokra vonatkozó esperesi intézkedéseket jóváhagyólag tudomásul véve, *Nagy Pál* atyánkfiaát a józsefházai lelkészi állásba szives készséggel beerősíti, s elvárja, hogy legyen hűséges és fáradhatatlan pásztor e csekély számú, de komoly hivatás betöltésére rendelt gyülekezetben, s minden jó munkáján legyen a siker áldása és az Ur kegyelme.

II. A birságok ügyében tett esperesi intézkedések jóváhagyó tudomásu. szolgálnak,

III. a népiskolai segélyalap kamatainak szétosztására vonatkozók szintén.

IV. V. A kiskolcsi közmunka váltság, valamint a felsorolt ideiglenes kölcsönök felvételét engedélyező esperesi intézkedések jóváhagyatnak.

VI. A Helmeczy és Nagy Frigyes alapok kamatairól szóló jelentés tudomásul vétele mellett fölkéri közgyűlésünk Esperes Urat, hogy azok kiadhatása érdekében a pályázatot meghirdetni méltóztassék.

VII. Az esperesi iroda részére vásárolt írógép vételét, ugyszintén a gyámintézeti vaskassza megvételét közgyűlésünk helyesléssel tudomásul véve, a fedezetről költségvetése keretében kíván gondoskodni.

VIII. Az egyházmegyei levéltár alkalmas helyen való elhelyezésének, az odaültatott iratok rendezésének kérdését közgyűlésünk ilyen meglepetésszerűen nem tudja elintézni, hanem megbizsa a jegyzői kart, hogy Esperes Ur tanácsát mindenben kikérve, e tárgyban a részletekre is kiterjedő javaslatát terjessze közelebbi közgyűlésünk elé.

9. Olvastatott Püspök Ur 5160—1928-I. sz. levele, melyben 40 éves nagyváradi lelkészi szolgálata alkalmából, az egyházmegye közönsége és Esperes Ur által kifejezett jókívánatokért mond szives szavakkal köszönetet.

Közgyűlésünk Püspök Ur levelét tudomásul véve, levéltárba utalja.

10. Olvastatott Püspök urnak válasza esperes urnak felterjesztésére, mely szerint:

1. a 11 733—929. számú miniszteri rendelet a dobrácsapáti iskola konkrét esetében úgy döntött, hogy az ismétlő növendékek látogathatják a ref. iskolát, ha év elején jelentkezési köteleességüknek eleget tettek a törvény szerint. Ez a precedens megoldja a józsefházai növendékek ügyét. Ha helyileg az ügyet elintézni nem lehet, esperes ur útján erre hivatkozva előterjesztést kell tenni a tanfelügyelőséghez, ha ott eredmény nem volna, püspök ur tovább viszi az ügyet az inspectorátus elé.

2. Igazolatlan mulasztásokért felekezeti iskolák növendékeire kirótt büntetés-pénzek a községi iskolaszéket illetik. A kirovás azonban az áll. el. isk. törvény 67. fejezete értelmében a tanfelügyelő dolga, nem pedig az áll. isk. igazgatójéé. Hassanak oda a tanítók, hogy igazolatlan mulasztások ne legyenek, figyelmeztetve a szülőket azok súlyos következményeire, kezeljék enyhébben, a törvény által megengedett határok között a mulasztások igazolását s feljelentéshez csak akkor nyuljanak, ha az iskola teljes negligálását veszik észre s más eszköz már hiábavaló.

3. A vallásoktatás törvény szerint a délutáni órákra helyezendő. Ha

az állami iskola növendékei külön hitoktatásban részesülnek, akkor ezek az órák az iskola helyiségében tartandók.

Közigyűlésünk, — midőn Püspök fenti tájékoztatásait tudomásul veszi, azokat az iskolafenntartó egyházaknak és tanító uraknak alkalmazkodás végett — becses figyelmükbe ajánlja.

11. A szatmárpálfalvai leányegyház 1929 évi február hó 8. napján 5 sz. alatt hozott határozata kapcsán kifejezett ama kérelme tárgyában, hogy kántortanítói állása alakíttassék át lévita-tanítósággá, vagy amennyiben ennek akadálya lenne a pettyéni anyaegyház helyett csatoltassék vissza az ombodi anyaegyházhoz, mint a hová megalakulásától kezdve 1926 évig tartozott.

Közigyűlésünk mindaddig nem hozhat érdemleges és végleges határozatot, amíg a kérdés részletei tisztázva nincsenek. Semmivel sincs ugyanis bizonyítva, hogy elmúlt volna az a veszély, amely parancsoló szükséggé tette a leányegyház Pettyénhez való csatolását; de hiányzanak az illetékes pettyéni és ombodi presbyteriumok határozatai is, melyek a tervezett változtatáshoz való hozzájárulásokat igazolnák. Végül a szatmárpálfalvai leányegyház sem körvonalazza a lévita-tanítósággá alakítás személyi kérdéseit és anyagi vonatkozásait.

Jelen határozat felügyelő lelkésszel kivonaton közzélni határoztatik.

12. Egyházmegyénk Esperese, ugyanczintén lelkészértekezlete 1927 év folyamán előterjesztéssel és javaslattal fordultak a királyhágómel-leki egyházkerület közgyűléséhez, hogy az Egyházker. Nyugdíj- és Özvegy-Árvagyámintézet alaptőkéjének emelése, fizetőképességének fokozása érdekében tegyen sürgősen lépéseket. Ezen és hasonló kezdeményezések nyomán a ker. közgyűlés 63—928. sz. határozata kapcsán megbízást adott a központi hivatalnak, hogy az intézet átszervezésére vonatkozó javaslatait és számítási tervezetét bocsássa a Nyugdíjintézeti Végrehajtóbizottság rendelkezésére, ez pedig küldje meg az egyházmegyének hozzászólás végett.

Püspök Ur f. évi márc. 25-én, az esperesi hivatalhoz küldött értesítése szerint, a Végrehajtóbizottság — a kongrua várható rendezésére, sőt tekintettel — a hozzáutalt javaslat és tervezet érdemi tárgyalását bizonytalan időre elhalasztotta. Mire egyházmegyénk elnöksége és tanácsbírói kara f. évi ápr. 12-én tartott értekezletéből felterjesztéssel élt Püspök Urnál nagybecsű intézkedését kérve, hogy a 63—928 sz. ker. határozatban foglalt rendelkezésnek szerezzen érvényt, a nyugdíj kérdés

megoldását, e célból az alapszabályok módosításának ügyét vegye fel a május hóban tartandó ker. közgyűlés tárgysorozatába: a Végrehajtóbizottság által felülbírált javaslatokat, terveket, számításokat pedig sürgősen közölje az esperesi hivatalokkal hozzászólás stb. céljából.

Püspök Ur megnyugtató értesítése után, a tegnapi napon érkezett meg a Végrehajtóbizottság javaslata és számítási terve, melyeket előadó a közgyűlés alatt vett kézhez, így azok érdemi elbírálásába nem bocsátkozhatik.

Közgyűlésünk annak tudatában, hogy az Anyaszentegyház hivatalosainak: lelkészek, tanítók, tanárok megélhetésének kellő biztosításán kívül, az elaggott, munkaképtelen és rokkant lelkészek, tanítók és tanárok-, valamint azok özvegyei és árvái nyugdíjáról, illetve segélyezéséről gondoskodni — bár az érdekeltek anyagi megterheltségével is — az egyetemes egyháznak eminens érdeke és kötelessége; figyelemmel továbbá arra, hogy az első sorban érdekeltek körében megnyilvánuló jámbor óhaj és fájó aggodalom hangoztatásán kívül egy életképes és kellő segítséget nyújtó nyugdíjintézet megszervezésére ezideig elhatározó lépések nem történtek: örömmel üdvözli az egyházker. megmozdulását, s tisztelettel és bizalommal kéri Püspök Urat, hogy az Ő mindenre kiterjedő figyelmével, közismert agilitásával odahatni méltóztassék, hogy a kerületi nyugdíjintézet átszervezése stb. már a legközelebbi ker. közgyűlésen megnyugtató elintézkedést nyerjen. Egyben helyesléssel veszi tudomásul elnöksége és a tanácsbírói kar felterjesztését, további megbizással látván el őket, hogy a kézhez vett terveket, számításokat felülbírálván, ahhoz fűzött javaslataikat közgyűlésünk nevében terjesszék fel a főtisztelendő egyh. ker. közgyűlésre.

13. A székelyudvarhelyi ref. tanítónőképző intézet előjárósága felhívást intézett egyházmegyénkhez avégből, hogy az egyházmegye területéről származó legalább egy növendéknek évi iskolai és internátusi díjára szükséges 14.000 Lei összegnek fedezésére vállaljon kötelezettséget; ezt az összeget vegye fel évi költségvetésébe s ezáltal vegye ki részét a fenyegető tanítóhiány elleni küzdelemből s gondoskodjék saját érdekében is az utánpótlásról.

Közgyűlésünk a fenyegető tanítóhiány elleni védekezés s a szükséges utánpótlás legsikeresebb módjának kétségen kívül azt tartja, ha magunk is gondoskodunk a tanítói pályára alkalmas ifjaink és leányaink kiképeztetéséről, ilyeneknek, vagy épen tanítónőképző intézeteink anyagi támogatásá-

ról, épen ezért a kérelem teljesítésétől nem zárkozik el végképen. Mivel azonban jelenben fedezettel nem rendelkezik, arról a költségvetése keretében sem gondoskodhatik ezuttal, a végleges határozat hozatalt jövő közgyűlés tárgysorozatába utalja.

14. Olvasztatott a missiói bizottság következő jegyzőkönyve:

Jegyzőkönyv.

Felvéve Szatmáron, 1929 május hó 2-án tartott belmissiói bizottsági ülés alkalmával.

Jelen voltak: Széll György esperes, Debreczeni István, Kürthy Károly, Szaplanczay Bertalan belmissiói bizottság tagjai.

1. Elnöklő esperes üdvözlés után kéri a tagokat, hogy belmissiói előadót válasszanak.

Belmissiói előadóul Kürthy Károly választott meg.

2. Tárgyaltatott a 404—1929. számú püspöki leirat kapcsán a nőszövetségek megalakításának a kérdése.

Bizottság tekintettel arra, hogy a nő hitével, türelmével, kitartásával és jóságos szívének melegével csudákat művel, melyekről az újszövetségi könyvek lapjai beszélően tanuskodnak; tekintettel arra, hogy ref. egyházaink története is a magasztos női példák ragyogó sorát állítják szemünk elé, melyekben a buzgóság heve, a hithűség odaadása és az áldozatkészség hősiessége csillog, tekintettel arra, hogy nőinknek a beállítása az egyházi érdekek szolgálatába nélkülözhetetlenül nagy jelentőségű és sok szép eredménnyel kecsegtető, javasolja egyházmegyei közgyűlésnek, kérje az egyházkerulettől a nőszövetség megalkotására vonatkozó elrendelő határozatát.

3. A nagybányai ref. egyházmegye missiói bizottsága a missiói körök 1928. évi állapotáról és működéséről adott jelentések alapján, jelentését és javaslatait következőkben terjeszti az egyházmegyei közgyűlés elé:

I. Avasujvárosi missiói kör. Körlelkész: Széll György avasujvárosi lelkész, esperes. Működési köre a központon kívül kiterjed: Avasfelsőfalu fiókegyház, Rózsapallag, Ráksa, Kányaháza, Bikszád, Terep, Tartolc, Komorzán, Ujfalu, Lekence, Bujánháza, Mózesfalu és Turvákonya szórványokra. A fiók-egyházban 120, a szórványokban 45, összesen 165 a reformátusok száma. A központtól 13 km.-re fekszik. Körlelkész missiói újjában istentiszteletet tartott 4 alkalommal, urvacsorát osztott 3-szor, temetett egy izben. Más lelkészek szolgálatát kérve rendszeres istentisztelet tartatott együtt 10—12. A missiói egyház tőkepénze

18989 Leu 15 bani. Bevétele 25360 L. Kiadása 3349 L. Pénztári maradványa 22011 L. Az egy évi befolyt egyházi adó 6600 L. A kegyes adományok összege 4147 L. Ezen kívül imaházra adomány 28500 L. Vagyona 41919 Leu 60 bani s ezen kívül 13900 Kor. hadikölcsön. Adóssága 4000 Kor. tőkesegély. Adomány: özv. Szentiványi Gyuláné Bikszád, egy kék bársony, arannyal himzett urasztali terítőt, Kriszten Ernőné—György Erzsébet egy urasztali kehely alá terítőt adományozott.

III. Erdődi missiói kör, Körlelkész: Peleskey Sándor szatmárhegyi lelkész. Működési köre kiterjed Erdőd leányegyház, Erdődhegy, Cserhát, Madarász, Szokond, Oláhgyűrűs, Oláhmeddes és Sópuszta szórványokra. Leányegyházban 201, szórványokban 44, összesen 245 a lélekszám. Erdőd leányegyház a központtól 8 km. Sópuszta 14 km.-re fekszik. Körlelkész missiói útjaiban istentiszteletet tartott 12-szer, keresztelt 6, esketett 3, temetett 4, urvacsorát osztott 5 alkalommal. Kiosztott 3 bibliát, 12 énekes könyvet, 8 vallástant, 14 egyéb hitelesítő nyomtatványt, összesen 2000 Lei értékben; melyből visszatérítetett 1900 Lei. Kiszállási költség 492 Lei. Bevétele 11.137 Lei. Kiadás 4404 Lei. Maradvány 6733 Lei. Adomány 5401 Lei. Egy évre kivett adó 1800 Lei. Van iskolája. Adóssága nincs. Körlelkész általános jelentésében fájdalmasan mutat rá, hogy missiói körzetében hivei számbelileg erősen fogynak. Ezzel szemben megnyugtatóan szolgál, hogy nagyszerű és felemelő jeleivel találkozunk a lélekbéli gyarapodásnak. Beszélő bizonyosság emellett az erdődi leányegyház hiveinek azon elhatározása, mely a dicső mult példáján lelkesülve, Isten dicsőségére templomot akar emlékként felépíteni a jövődönnek. A buzgólkodók közül külön kiemeli Pásztorné—Halanka Mária, dr. Nagy Sándor erdődi főgondnok és Vass Endre erdőfőmérnököt, kiknek lelkes indíttatásuk eredményezte a nemes célu és áldott tervü munkát. Kéri, hogy az erdődi templom acliót egyházi hatóságaink odaadó és hathatós támogatásban részesítsék, az anyagi segítyt a missiói kör gondozására felemeljék s ajándékozás címen minél bővebb számmal küldjenek tractátusokat.

III. Felsőbányai missiói kör. Körlelkész: Nagy Lajos felsőbányai lelkész. Működési köre Kapnikbánya fiókegyházra és 15 szórványra terjed ki. A fiókegyházban 18, a szórványokban 13, összesen 31 a református hivek száma. Körlelkész istentiszteletet tartott egy alkalommal, ugyanakkor urvacsorát is osztott, temetett egyszer. Kiosztott 2 bibliát, 1 vallástant, 5 drb. vallásos tárgy olvasmányt. Tőkepénz 1551 Lei. Adomány 305 Lei. Készpénz 520 Lei. Vagyon 1551 Lei. Körlelkész általános jelentésében sajnálattal vázolja, hogy a gondozása alatt álló fiókegyház és szórványok az anyaegyháztól nagy távolságra fekszenek, a járhatatlan utak miatt többször lehetetlen a közlekedés és drága a fuvar költség.

IV. Nagybányai missiói kör. Körlelkész: Szaplonczay Bertalan nagybányai lelkész. Működési köre Erdőszáda leányegyház és Alsófernezely fiókegyházra terjed ki. Amaz 23 km.-re fekszik a központtól 54 lélekkel. Erdőszádán islentiszteletet tartott urvacsoraosztással 4 ízben. Alsófernezelyen szolgálatot nem teljesített, mivel a kincstár az islentiszteletre eddig átadott helyet tovább nem engedi át. Kiosztott 110 drb. vallásos tárgy olvasmányt 570 Lei értékben, melyből megtérült 250 Lei. Tőkepénze 11.515 Lei. Bevétele 10.818 Lei. Kiadása 10.271 Lei. Maradványa 574 Lei. Perselypénz 367 Lei. Kegyes adomány 3147 Lei. Egy évre kivetett egyházi adó 4650 Lei. Kiszállási költség 769 Lei. Erre fedezet az egyházmegyétől 625, a nagybányai sajtóalaptól 144 Lei.

V. Szamoskrassói missiói kör. Körlelkész: Oláh Sándor szamoskrassói lelkész. Működési köre kiterjed: Alsóhomoród, Alsóhuta, Barlafalu, Borválaszt, Bükkzoldobágy, Felsőhomoród, Ivácskó, Középhomoród, Mogyorós, Pácza-falu, Papbikó, Résztelek, Szamosborhid, Szamoslippó, Szamosveresmart, Szelestyehuta és Szinfalu szórványokra, melyek központtól 3—16 km. távolságra fekszenek. Körlelkész 5 alkalommal tett szórvényaiban látogatást, mikor bibliát olvasott, magyarázott, imádkozott, predikált és keresztelt 1—1 alkalommal. A szórványokban 59 ref. lélek lakik, kiket úgy a látogatások alkalmával, mint nagy ünnepeken az anyaegyházban való megjelenésök alkalmával buzdított fajukhoz és egyházukhoz való ragaszkodásra. Kiosztott 10 drb. vallásos iratot, mely a kerülettől érkezett. Kiszállási költsége 560 Lei volt, ami megtérült az egyházmegyétől. Missiói bizottság határozati javaslata: Közgyűlésünk megállapítja, hogy missiói lelkészek lelkigondozói feladatuknak az elmúlt évben is megfeleltek. Nagyobb eredmény van a nagyobb népességű avasujvárosi és erdődi körökben. Előbbi helyen a hitből fakadó jócselekedet tündöklök a felsorolt adományokban, abban a felsőfalui 27,500 Lei összegben, melyet egyesek önként ajánlottak és fizettek imaházi alapra, Erdődön pedig a nemes lelkekből fakadó templomépítési actió szolgál tudomásul. Mikor a szétszórt csontok e megelevenedését bizakodó reménnyel szemléli, köszönettel adózik Szentiványi Gyuláné Gyuláné és Kriszten Ernőné urnőknek és azoknak az avasfelsőfalui névteleknek, kik Istenország építésében példaadó jótékonyságuk által fénylenek, továbbá Pásztorné—Halamka Mária, dr. Nagy Sándor és Vass Endre egyháztalagoknak. Az erdődi templomépítési actiót, amennyiben ezidőszert arra nincs fedezete, nagy sajnálatára anyagiilag nem támogathatja, az erőgyűjtést és gyarapodást a hivek munkás szeretetébe ajánlja továbbra is s különösen javallja, hogy amennyiben iskolával rendelkeznek, melyben az islentisztelet minden akadály nélkül

tartható, annak sorsát igyekezzenek elsősorban biztosítani. — A missiói lelkészek anyagi támogatását ezuttal is hathatósan ajánlja kerületi közgyűlés figyelmébe.

Közgyűlésünk sajnálattal állapítja meg, hogy a nagybocskói missiói körből ez évben sem érkezett jelentés, midőn ennek azonnali beadására körlelkész felhivatik, egyben arra is elkötelezi őt közgyűlésünk, hogy székhelyére Nagybocskóra menjen lakni, mivel már nem állanak fenn azon okok és körülmények, melyek indokoltá tennék Máramaros-szigeten való lakását. K. m. f. Kürthy Károly előadó.

A nagybányai egyházmegye közgyűlése missiói bizottság fenti jegyzőkönyvét tudomásul véve, a benne foglalt javaslatokat elfogadja és egészében felterjeszti az egyh. ker. közgyűlésre.

15. Ferenczy Irén erdőszádai tanítónő közgyűlésünk színe előtt a hivatalos esküt letette, mire

közgyűlésünk állásában véglegesen megerősíti és bizalommal kéri, hogy Anyaszentegyházunk és magyar fajunk érdekeinek szolgálatában hűséggel munkálkodjék.

16. A szárazberekai presbyterium f. évi febr. hó 4-én tartott gyűlésének 4. számú törvényes határozatával kimondotta, hogy 11.549 Lei-ben mutatkozó költségvetési hiányának fedezetére rendkívüli adót vesz igénybe, melynek összegét márc. hó 10-én tartott gyűlése 6. sz. határozatával 70 köblös földig köblösönként 10 Leiben állapította meg. Kéri presbyterium e rendk. adókulcs megerősítését úgy, hogy azt az évente előjövő hiány fedezetére jövőben is használhassa.

Közgyűlésünk a szárazberekai presbyterium törvényes határozatában foglalt rendkívüli adó-kivetését a folyó 1929. évre megerősíti.

17. A szamoskőrödi presbyterium az eddig érvényben levő egyházi adókulcs helyett f. évi febr. 4-én tartott gyűlésének 3. számú határozatával — mivel az egyháztagok birtokviszonyaiban lényeges változások állottak be s a régi rendszer áldatlan viszálykodásokra és meg nem értékre adott alkalmat — új adókulcsot állapított meg, mely személyi és vagyoni adóból áll. Ez utóbbi minden 1200 négyszögölével számított köblös föld után 2 és fél kg. termés, buza vagy tengeri, a presbyterium megállapítása szerint.

Közgyűlésünk a fent jelzett adókulcsot — bár az a vagyonadót köblösönként ad infinitum veszi, mégis tekintettel arra, hogy a szamoskőrödi egyházban ezidőszertől nincsen 40 köblös földnél többel bíró egyháztag — kivételesen megerősíti azzal a változtatással, hogy termésül csak buza vet-

hető ki, de annak mennyisége — a birtokviszonyok változása esetén — sem lehet egy adófizetőn 300 kg.-nál több.

18. A szamosdobi egyházból megerősítés végett beérkezett s a belhivatalnokok természetbeli járandóságát új adókulcs alapján — lelkes részére évi 40 hektoliter, tanító részére pedig 24 hektoliter tiszta búzában — fixírozni óhajló presbyteri határozat megerősítését

közgyűlésünk nem teljesíti, mivel az I. t.-c. 43. §-ában megkívánt névszerinti szavazás hiányzik. E hiányt presbyterium pótolja s a belhivatalnokok terményjárandóságának eddigi kivetését feltűntető kimutatót is csatolja be a szabályszerűen hozandó határozathoz.

19. A sárközujlaki egyház presbyteriuma f. évi ápr. hó 26-ikán tartott gyűlésének 1. számú határozatával VII. osztályba sorolással új egyházi adókulcs életbe-léptetését határozta el s kéri annak megerősítését.

Közgyűlésünk a szabályszerű határozatban foglalt új adókulcsot megerősíti.

23. A színérváraljai egyház 1916. évben eladott egy lakóházas telket Szilvássy Dánielnek 4500 koronáért, mely összegből 2500 korona az egyház javára bekebeleztelett. Ezen vételár-hátralék kifizetésére 1922-ig adott haladékos 5 százalékos kamattal az egyház. — Az egész vételár 400 kor. híján ki lett fizetve; ezt az összeget vevő múlt év folyamán egyenlítette ki 200 Leivel. A ki nem egyenlített összegek után 10 százalékos kamatot fizetett. Most Szilvássy Dániel eladván a kérdéses telket, kérte egyháztól a törlési engedély kiadását.

A presbyterium f. évi márc. hó 10-én tartott ülésében 3. sz. alatt tárgyalás alá vette a kérelmet és névszerinti szavazás rendjén egyhangúlag kimondotta, miszerint tekintettel arra, hogy Szilvássy D. a valorizációs érték kárpótlásául önként felajánlott 1000 Leit, vele szemben valorizációs jogáról lemond; a kérelmet teljesíti és a törlési engedélyt nevezettnek kiadja „annál is inkább, mert Szilvássy D. az egyháznak mindenkor értékes, áldozatkész és számtalan esetben elvülhetetlen szolgálókat teljesítő tagja volt.”

Közgyűlésünk a kért törlési engedélyt jóváhagyja s megbizta elnökséget, hogy azt ilyen záradékkal ellátni sziveskedjék.

24. Az apai presbyterium 1929. évi április hó 21. napján szabályszerű formában hozott IV. sz. határozatával a gyülekezet körében megnyilvánult közóhaj hatása alatt is, a templom, torony és részben a lelkesi lakás renoválásának még a folyó évben leendő teljesítése tárgyában hozott határozatot. Elbírálás alá véve a már előzetesen meghir

delett pályázat alapján beérkezett ajánlatokat, a Veress János szatmári építőmester költségvetését és ajánlatát fogadta el 292,062 Leiben előirányzott összeggel. Ezen kívül az orgona másik karba való áthelyezésének költségeire 16,000 Leit, közelebbről meg nem jelölt pótmunkálatok költségeire pedig 30,000 Leit vett számításba. Így az összes költségek 338,062 Leit tesznek ki. Ennek fedezetül számításba veszi a terményben és készpénzben tett ajánlatokat s más címeken e célra tartalékkolt összegeket. Továbbá a magtári termény és pénz tőkék kamatait, sőt 65,039 Lei pénztőkét is, melyekből együttesen 267,457 Lei fedezetet remél. A hiányzó 70,603 Leit pedig vagyon aránylagos megosztással a folyó évben befizetendő rendkívüli adóban a gyülekezeti tagjaira vetette ki. Míg a javítási munkálatok folyó évben leendő vállalatba adását presbytérium egyhangulag szavazta meg, addig a vállalkozó személyének megválasztása, majd a rendkívüli adó kivetése tárgyában szótöbbséggel hozta meg határozatát, amelynek jóváhagyását, ennek kapcsán a javítási munkálatok vállalatba adásának, a rendkívüli adó kivetésének és a magtári kamatok, pénztőke felhasználásának jóváhagyását kéri közgyűlésünktől.

Fenti határozattal szemben Nagy Gyula, Nagy Károly presbyterek, Nagy Lajos és Somogyi Sándor apai egyháztagok kellő időben felelkezéssel éltek, melynek során előadják, hogy presbytérium határozatát ehamarkodottnak tartják, a tervbe vett javítások megbízhatóságát és kivihetőségét szakértői véleménnyel nem látják kellően igazolva s közöttük olyan tetemes költséget igénylő tételek is vannak, melyek szerintők feleslegesnek látszanak, tehát elhagyhatók (nem nevezik meg közelebbről: melyek azok?) végül az előirányzott szükségletekre fedezetül számításba vehető összegeken túl hiányzó összeg előteremtésének rendkívüli adóval való biztosítását sem tartják szerencsés gondolatnak, mert az aligha fog begyűlni a kellő időre, így ehhez sem járulhatnak hozzá. Arra kéri tehát közgyűlésünket, hogy fenti presbyteri határozatot hatályon kívül helyezve, az iratok közt elfekvő, 1929 április 18-án kelt III. sz. presbyteri határozatot hagyja jóvá, amely több előrelátással úgy intézkedett, hogy miután a renováláshoz szükséges egész összeg nincs együtt, további önkéntes ajánlatokkal gyűjtsék össze teljesen s a tervezett javítási munkálatokat a jövő ősze halasszák el.

Kótay Pál építész szakértői véleménye szerint a bemutatott költségvetésben felsorolt munkák részint elkerülhetetlenül szükségesek, részint más tekintetben indokoltak, miért is azok engedélyezése ellen elvi okok nem szólnak, bár a torony külső lépcsőjének karba helyezését kivéve még egy évig, ha ezt nyomós okok kívánják, elhalaszthatók, avagy két évre beoszthatók, stb. Majd a részletekre vonatkozó meg-

jegyzéseit teszi meg, végül pedig utal a mult év őszén adott szakvéleményében foglaltakra.

Közgyűlésünk a rendelkezésére álló adatokból arról győződve meg, hogy a tekintélyes összeget igénylő, emellett nagy anyagi és erkölcsi felelősséggel járó javítási és átalakítási munkálatok ügye úgy általánosságban, mint különösen részleteiben nincs kellőképen tisztázva és megfelelően előkészítve, másfelől pedig kellőképpen értékelve az apai gyűlekezet körében megnyilvánult, lelkes hangulatról és áldozatkészségről tanuskodó megmozdulást s ezzel szemben a javítási munkálatokhoz szükséges jóváhagyás megtagadásával nem akarván sem az ügy elintézését elodáztatni, sem emiatt kedvetlenséget kelleni, a Nagy Gyula és társai felebezésének elutasításával, alább felsorolandó kikötések mellett, illetve az ott részletezett kérdések tisztázása esetére, presbytérium kérését teljesíti. Ehez képest

1. Beterjesztendő az 1928 őszén adott szakértői vélemény, felek kívánságára esetleg más szakértő véleménye is kikérhető s azoknak, valamint a kezünk között levőnek minden egyes megállapítása komoly figyelemmel mérlegelendő, irányadóul elfogadandó presbytérium által.

2. Tisztázandó a magtári alapok természete, rendeltetése, jövedelme, vagy éppen tőkéje felhasználhatásának kérdése.

3. Részletezendők a pótmunkák, tételenként.

4. Körvonalozandó az az adókulcs, melynek alapján a 70,000 Leinyi rendkívüli adó kivetendő lesz s megfontolandó nem lenne-e tanácsosabb a hiányzó összeg fedezetéről több évre beosztott kiveléssel gondoskodni akkor, amikor ugyanazon egyháztagokon, akik a rendkívüli adót viselni fogják, ott van már az önkéntes megajánlásokkal terhek, meg az évi rendes egyházi adó viselésének kötelezettsége. Végül

5. a fedezetül számbavett tételeket újra értékelve, állapítsa meg, hogy meg van-e ténylegesen és biztosan a fedezete, mert eddigi számítása, amikor a majd csak ősszel befizetendő és értékesítendő buza és tengeri termés métermázsáját 800 Lei egységárban értékeli, nem látszik reálisnak.

Ha mindezen kérdések megnyugtatóan tisztázva lesznek, — melyre az egyházmegyei elnökség kéri és hatalmaztatik fel — Esperes Ur úgy az építési engedélyt, mint a

rendkívüli adó kivetéséhez szükséges jóváhagyást közgyűlésünk nevében kiadhatja.

Miről Esperes Ur kivonattal értesítettik.

25. Az apai presbyterium múlt évi június hó 23-án tartott gyűlésének III. számú határozatával egy előbb tartott választó közgyűlés kivánságára aziránt kérelmez, hogy az oltani presbyterek számát a hivatalbóli tagokon kívül még 8—12 állapítsa meg közgyűlésünk, mivel az egyház lélekszáma is emelkedett és szükség van arra, hogy a mai időben mennél több egyházzalag esküvel is kötelezze magát arra, hogy egyházának hűséges előjárója lesz.

Közgyűlésünk az apai presbyterium kérelmét teljesíti s a presbyterek számát 12-ben állapítja meg.

26. A batizi presbyterium f. évi január hó 7-én tartott 3 sz. a. törvényes formák között hozott — határozata alapján egyházmegyénk Elnökségétől ideiglenes engedélyt kapott arra, hogy halaszthatatlanná vált épület-javítási költségeinek fedezetül „Magtár alap“-jától 6 200 Leit kölcsönként szabályszerű kötelezvény mellett felvehessen 20 évi egyenlő részletben leendő visszafizetésre a mindenkori betét-kamat le-rovása mellett. Ehhez kéri lelkész presbyterium nevében a jóváhagyást.

Közgyűlésünk a fenti kölcsön felvételét kimondó presbyteri határozatot jóváhagyja s ez ügyet megerősítés végett az egyházkerületi gyűlésre felterjeszti.

27. A nagybocskói missziói anyaegyház lelkésze felterjeszti a presbyterium f. évi április 14-én tartott gyűlésének 4-ik jegyzőkönyvi számát, melyben presbyterium azon kérdéssel foglalkozik, hogy miként használja fel templomának javítására az egyh. kerületi közgyűlés által megszavazott 6000 Leit, mely folyósítás után takarékbetét gyanánt lett elhelyezve. Megkísérelte, hogy felhívó szöveget intézett a missziói kör hiveihez, felhíva őket önkéntes adózásra, de a felhívásnak csak néhányan tettek eleget, amely körülményből a szétszórt, magyar templom és iskola nélkül, inséggel, lenézéssel küzdő hives közönye és fásultsága tűnik ki. De mindezek dacára presbyterium fenti szám alatt hozott határozatában megbizta elnökséget, hogy a templom beomlott menyezétének, elkorhadt padlózatának és megrongált falazatának külső és belső rendbehozására s meszelésére több vállalkozótól kérjen költségvetést és azt terjessze az egyházi felsőbb hatóságok elé, annak megállapítása céljából, hogy miképen lehetne a templomot kijavítani és érdemes-e ezt cselekedni, mikor az 1927 évi népszámlálás adatai szerint Nagybocskón 47 gör. keleti, 167 gör. kath. román, 306 román. kath., 323 zsidó és csak 12 református élt; és amikor kilátás van az elhalálozás, elköltözés és áthelyezések folytán arra, hogy az anyaegyház hivei teljesen

kifogynak, amely esetben a kultusz törvény értelmében (megszűnván egy felekezet) az egyház temploma: „az állam tulajdonába megy át.”

Az április 23-án tartott presb. gyűlés 3 jegyzőkönyvi száma pedig feltünteti, hogy egy helybeli vállalkozó által készített és presb.-hoz benyújtott költségvetés szerint a templom kijavításának és meszelésének költsége összesen 42.000 Lei igényelne; kimondotta presbyterium, hogy e költségvetést az előző gyűlés előbb ismertetett határozatával együtt mind az egyházmegyei, mind a kerületi gyűlésre felterjeszti annak tudomásul vétele végett, hogy e nagy összeget előteremteni képtelen s így a templom kijavítását rettenetes szegénysége miatt és az állampolitikai viszonyok fenyegető voltára tekintettel, elhalasztani óhajtja és határozza.

E jegyzőkönyvi számokkal szorosan összefügg a nagybocskói anya-egyháznak közgyűlésünk tárgysorozatába felvett másik ügye. Ugyanis a presbyterium április hó 14-én tartott gyűlésének 5-ik jegyzőkönyvi számából megtudjuk, hogy Nagybecskón már évek óta a lelkesz javadalmát képező épületnek egy nagy szobájában tartják az istentiszteletet, de ez épületet is a magas foku hideg tél fagya úgy megrongálta, falait úgy meggyengítette, hogy kijavítása halaszthatatlan. Ezért meg is bizta presbyterium az elnökséget, hogy az épületet szakértővel vizsgáltsa meg és kijavítására készíttessen költségvetést és a szükséges segélyért presbyterium nevében forduljon sürgősen az egyházmegyei, valamint a kerületi gyűléshez.

Az április 23-án tartott gyűlés 4-ik jegyzőkönyvi száma szerint elnökség a kérdéses költségvetést elkészítette, mely 6.000 Lei javítási költséget tüntet fel s e számra hozott határozatban felkéri presbyterium közgyűlésünket, hogy az egyház részére még 1927 évben megszavazott, de fedezet hiányában mai napig nem folyósított 5.000 Lei segélynek fedezetéről gondoskodják, hogy azt az egyház mielőbb megkaphassa; a főtiszt. egyházker. közgyűlést pedig egyházmegyénk útján az iránt keresi meg, hogy a templom-javítás céljára folyósított 6.000 Lei segélyösszeget az istentisztelet tartására igénybe vett épületnek kijavítására felhasználni engedélyezze.

Közgyűlésünk, midőn mély megindultsággal s aggódó féltéssel hallja az idegen nemzetiségűek és más felekezetűek tengerében élet és halál között vergődő s úgy számban, mint lélekben hova-tovább elerőtlenedő nagybocskói missziói egyház aggasztó helyzetét, felkéri esperes urat, hogy a számvevőszék meghallgatásával keressen valami módon fedezetet arra, hogy az 1927 évben megszavazott 5.000 Lei segélyhez az egyház mielőbb hozzájuthasson.

Egyszersmind — hogy legalább az istentisztelet tartására igénybe vett épület a további romlástól megmenthető legyen — a pesbyteriumnak az egyházkerülettől nyert 6000 Lei segély felhasználására irányuló kérelmét a legmelegebb pártolással terjeszti fel a főt. és mélt. ker. gyűlésre.

28. A szamosdarai presbytérium 1929 évi ápril hó 14-én szabályszerű formák között hozott 7. sz. határozatával a lelkész elhalálozásával megüresedett lelkészi állomás díjlevelét állapítja meg, melyben az eddig érvényben levő díjlevel 2. tétele alatt foglalt 16 (tizenhat) köből buza helyett 10 (tíz) köből buza és a 6. tétel alatti 6 (hat) öl tűzifa helyett 4 (négy) öl tűzifa kiszolgáltatását hajlandó biztosítani, azzal az indokolással, hogy a régi díjlevel 5. tétele alatti 8 hold erdőlegeltetési jog, mely régebben számottevő jövedelmet nem képezett, jelenben — amikor ez a terület elsőrendű szántófölddé lett — pótolja a buza és tűzifa tételeknél mutatkozó csökkenést.

Presbytérium részletes előterjesztéséből az a szomorú kép tárul közgyűlésünk elé, hogy a számban nagyon megfogyatkozott, cseléd sorban, szegény állapotban élő, jobbára vegyes házasokból álló egyháztagok az új díjlevelben biztosított javadalmat is csak nagy megerőltetéssel tudják kiszolgáltatni. Másfelől pedig remélni lehet, hogy így a behivatalnoki fizetések miatti eddigi zavarok meg fognak szűnni a gyűlekezetben.

Közgyűlésünk a fennlorgó körülmények tárgyilagos elbírálása során arról győződve meg, hogy a szamosdarai egyház tagjai a lelkészi és tanítói fizetések teljesítésével szokatlanul nagy áldozatot hoznak, a presbytérium előterjesztésében foglaltak figyelembe vételével idézett határozatát, s annak alapján kiállított lelkészi díjlevelét kényszerűségből jóváhagyja és végleges megerősítés végett a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlésre felterjeszti.

29. Olvastatott a következő jegyzőkönyv:

„Jegyzőkönyv.

Felvétetett Szatmáron 1929 évi május hó 7-ik napján a nagybányai ref. egyházmegye számvevőszékének gyűlésében.

1. sz.

Vizsgálat tárgyát képezi az egyházmegyei lelkészi könyvtár 1928. évi számadása, mely 11,400 Lei bevétellel, ugyanannyi kiadással s így maradvány nélkül zárul. A bevételek a helyesen áthozott előző évi maradványból, 1927, 1928 évi tagdíjárulékokból, az egyházmegye által ideutalt büntetés pénzekből, végül Széll György és Kovács Károly urak

adományából erednek, melyek teljes egészükben új könyvek beszerzésére, előfizetésekre és kötési kiadásokra fordítottak.

Bemutatott számadás kellően okmányolt, számadatilag helyes, minél fogva tisztelettel javasoljuk, hogy Kolozs Vincze könyvtáros az 1928 évi könyvtári számadás terhe alól, a közgyűlés elismerésének kifejezésével, de a szokott órással, felmentessék; az adományozóknak pedig köszönet szavaztassék.

2. sz.

Tárgy az egyházmegyei pénztáros számadása az 1928 évben általa kezelt közalapi járulékokról.

Bár az egyh. kerület 147—926 sz. rendelkezése szerint a közalapi járulékok és ref. emlékűnnepi perselypénzek ebben az évben már közvetlenül a kerületi pénztárba lettek volna beszolgáltatandók, a legtöbb egyház mégis az egyházmegyei pénztárba küldte be járulékait. E befizetésekről készített kimutatásai, kellően okmányolt számadását terjesztette be pénztáros, mely szerint 1—48 tétel alatt

1. 1927 évi közalapi járulék hátralékban	663 Lei
2. 1928 évi közalapi járulék címen	5452 „
3. Reformáció emlékűnnepi perselypénz címen	1631 „

Összesen: 6284 „

folyt be a pénztáros kezébe, ki ezen összegeket a csatolt eredeti nyugták igazolása szerint hiány nélkül befizette az egyh. kerületi pénztárba.

Megállapítást nyert egyúttal, hogy 1927 évi kivetésből 2 egyháznál 422 Lei, 1928 évi kivetésből 1040 Lei, végösszegben 1462 Lei fizetetlen hátralék maradt, mely — miután a kerület 69—1928 sz. határozatával a közalapi járulékok kezelésére nézve a folyó évtől kezdve a régi gyakorlatot állította vissza — pénztáros által előírandó és beszérendő lesz.

Midőn Nagy Lajos pénztárost az 1928 évben általa kezelt közalapi és ref. emlékűnnepi perselypénz járulékok elszámolása tekintetében a számadás terhe alól leendő felmentésre ajánljuk, egyben tisztelettel javasoljuk, hogy az utóbb idézett kerületi határozat rendelkezésének megfelelően a közalapi bizottságot megalakítani, annak tagjaiul a bizottság elnöki tisztségét betöltő Esperes Uron kívül Kolos Vince lelkészt és Dr. Helmeczy József tanácsbírókat megválasztani méltóztassék.

3. sz.

Előadó jelenti, hogy az egyházmegyei közpénztár 1928 évi számadásait a rendelkezésére álló idő rövidsége miatt nem volt ideje minden részében megvizsgálni, ugyancsak a bizottság többi tagjai sem készülhettek el az egyházközségek számadásainak megvizsgálásával, ezek alapján bizottságunk tisztelettel kéri közgyűlést, méltóztassék tudomásul

venni, hogy ezekre vonatkozó részletes jelentésünket és javaslatainkat közelebbi közgyűlésünkön terjeszthessük elő.

Oláh Sándor előadó ismételt ízben lemondását jelentve, tisztelettel javasoljuk, hogy azt elfogadva, helyének betöltéséről gondoskodni méltóztassék.

K. m. f.

Oláh Sándor előadó.

Közgyűlésünk számvevőszék jegyzőkönyvét egész terjedelmében jegyzőkönyvébe iktatni határozza, jelentését helyesléssel tudomásul veszi, javaslatait határozati erőre emeli.

Oláh Sándor előadó lemondását azonban ezuttal sem fogadhatja el.

30. Özv. Tereh Lajosné—Munkácsi Erzsébet és gyermekei: Géza, Lajos és Sándor szatmárnémeti-i lakosok a szatmári református egyháznak ajándékozták a a szatmári 993. ljkv. 1†3927. és 995. ljkv. 1†3928. sz. alatti 995 négyszögöl területű szántót azon kikötéssel, hogy annak jövedelme az egyházközség által fenntartott felekezeti iskolák fenntartásával járó kiadások fedezetére fordíttassék.

Presbyterium mind az ajándékozási szerződést, mind az ajándékról 3 példányban kiállított alapító levelet betérjeszti.

Közgyűlésünk úgy az „Ajándékozási Szerződést”, mint a bemutatott alapító-leveleket jóváhagyja s a kerületi gyűlésre felterjeszti.

31. A szatmári egyház presbyteriuma 3—3 példányban bemutatja a következő alapítványok alapító leveleit:

1. „Özv. Lipniczky Józsefné szül. Farkas Juliánna egyházfenntartási alapítvány” c mű 10.000 Leis,
2. „özv. Munkácsi Mihályné szül. Bántó Zsuzsánna egyházfenntartási alapítvány” című 10 000 Leis,
3. „özv. Paládi Lajosné szül. Munkácsi Joó Emma alapítvány” c. s egyházfenntartó jellegű 6.000 Leis,
4. „Asztalos István emlékezete alapítvány” című hasonló jellegű 1000 Leis,
5. „Szatmárvármegyei Lorántffy Zsuzsánna Egyesület református iskolát fenntartó alapítványa” c. 103 809 Leis összegű,
6. „Szodoray Katalin alapítvány” c 74 dollár összegű s egyh. fenntartó jellegű,
7. „Kenyeres István főgimnázium fenntartó alapítvány” című 1650 Leis,
8. „Néhai Kasznár József emlékalap” c. 1000 Leis, szegény és szorgalmas gimnaziumi tanulók jutalmazására tett

9. „Néhai Szent-Iványi Károly és neje Félegyházi Zsuzsánna emlékalap“ 1200 Leis, gimnáziumi tanuló jutalmazását szolgáló,

10. „Persenszky Miklós és neje Virág Juliánna alapítvány“ című reform. tanítónőképző céljaira használható 1000 Leis,

11. „Kenyeres Istvánné szül. Koós Terézia jutalomalapítvány“ c. gimnáziumi növendékek jutalmazására tett 5 drb. 10 koronás,

12. „Néhai Veress Lajos kántor és karnagy emlékalapítvány“ c. a főgimnázium legjobb énekes növendékének jutalmazására fordítandó 2253 Leis

13. „A felsőleányiskola IV. osztályát 1917-ben végzett növendékek alapítványa“ c. felsőleány isk. tanuló jutalmazására tett 1600 Leis,

14. „Kovács Bálint és neje Tóth Mária jutalomalapítvány“ című ref. főgimnáziumi növendék jutalmazására fordítandó 1000 Leis és

15. „Hadady József és neje Márk Irma alapítvány“ c. gimnáziumi tanuló jutalmazására tett 1000 Leis alapítványok alapító leveleit.

Közgyűlésünk a szabályszerűen kiállított alapító levelet jóváhagyja s záradékolva a bennök megjelölt levéltárak részére szétosztja. Az 5. és 6. szám alatt felsoroltat megerősítés végett e kerületi gyűlésre felterjeszti.

32. A nagybányai presbyterium 6 rendbeli alapító levelet terjeszt be, 3—3, illetve egyet 4 példányban megerősítés végett. És pedig:

1. Almássy Jánosné Steinhibel Eszter nevét viselő 5000 Leis „Templom fenntartási alap“ című

2. Boczor János nevét viselő 1745 Leis, egyházfenntartó jellegű,

3. Miskolczy Sándor nevét viselő 1000 Leis, egyházfenntartó jellegű,

4 Egy ismeretlen jóllevő 5000 Leis „Nagypénteki emlékalapítvány“ című

5. A presbyterium több tagjának 2000 Leis „Vasárnapi iskolai alapítvány“ című

6, marosvásárhelyi Thorday Imre emlékének megörökítésére a megboldogult presbytertársai és Dr. Ajtai Nagy Gábor főgondnok által tett 11.000 Leis, egyházfenntartó alap jellegű alapítványok alapító leveleit.

Közgyűlésünk a bemutatott alapító leveleket jóváhagyja s felkéri esperes urat, hogy a záradékkal ellátott példányokat rendeltetési helyükre juttatni méltóztassék.

Utóbbi alapítvány alapító leveleit megerősítés végett a kerületi gyűlésre is felterjeszti.

33. A tanítói díjleveleket értékelő bizottság a halmi-i k. tanítói díjlevelet 32.823 Leiben állapította meg és utasította az egyházat, hogy

ezen értékelési összeget a kötelező minimális fizetésre, 35190 Leire egészítse ki. Presbyterium múlt hó 21-én tartott gyűlésében foglalkozott e kérdéssel s a díjlevelet ismét értékelte, amely értékelés mind a való, mind a méltányossági szempontoknak megfelel. Ez a presbyteri értékelés a bizottság értékelésétől 2 pontban tér el. Nevezetesen: a bizottság 17 hold szántóföld jövedelmét 8925 Leire s a temető használatát 100 Leire, presbyterium pedig előbbi 10.200 Leire, utóbbi haszonértékét 400 Leire vette. S így a presbyteriumi értékelés szerint a díjlevél 35,398 Lei fizetést mutat. Lelkész a beadványt kísérő levelében megjegyzi, hogy presbyterium egy előbbi gyűlésében is ezen összeg mellett foglalt állást, csak Szabó Lajos tanító kérelmére állapította meg értékét 32948 Leiben, aki azt mondotta, hogy államsegélyt csak úgy nyer, ha díjlevelének értéke nem lesz túl magas. Arra kéri közgyűlésünket presbyterium, hogy a halmi-i k.-tanítói díjlevél értékét, utóbbi határozata szerint 35.398 Leiben állapítsa meg s az egyházat a fizeteskiegészítés alól mentse fel.

A beküldött felterjesztésben foglalt panaszt átteszi közgyűlésünk elbírálás végett a közigazgatási bírósághoz.

34. Molnár Lajos kispeskei lelkész urnak az ottani k.-tanítói díjlevelének a kiküldött bizottság értékelése ellen beadott panaszát

közgyűlésünk átteszi döntés végett a közigazgatási bírósághoz.

35. A felsőbányai, batizi, turtarebesi, kisbábonyi és sándorhomoki egyházakból jelentés érkezett a vonatkozó presbyteri határozatok felterjesztése által esperes urnához arról, hogy az illető egyházak nem képesek tanítóik fizetésének bizottságilag felértékelt összegét a kerületi minimumra kiegészíteni. A batizi, turtarebesi és kisbábonyi presbyteriumok a hiányzó összegnek fedezetéül segélyt kérnek részint egyházmegyénktől, részint a kerülettől.

Mindenik presbyterium hivatkozik az illető egyház sokféle terheire, rendkívüli kiadásaira; köztük a felsőbányai, batizi és kisbábonyi, egyházfenntartási főjövödelmüket szolgáltató földjeik nagy részének kisajátítására és csekély számú hiveik nagy teherviselésére.

A sándorhomoki egyházból beérkezett ilyen tartalmu presbyteri határozat ellen Adorján Gusztáv tanító panasszal él esperes urnál, hogy az egyház nemhogy a 23.800 Leire értékelt díjlevelet egészítené ki, de még e fizetéshez az 1927 évre részére megszavazott és folyósított 5000 Leit is a presbyterium múlt évre már megvonta, Vázolja panaszában nehéz családi helyzetét; két leányát taníttatja s 11 éves fiának taníttatása is küszöbön. Intézkedést kér, hogy a minimumig hiányzó 11.390 Lei kiegészítést megkaphassa.

Közgyűlésünk — midőn a beküldött jelentésekből egyrészt fájdalommal látja, hogy egyik-másik egyház a legnagyobb jóakarattal sem tudja az elrendelt tanítói fizetést biztosítani, másrészt sajnálattal konstatálja azt is, hogy egyházmegyéinknek sem áll olyan forrás rendelkezésére, melyből ilyen egyházainknak permanens segélyeket adhasson.

A betérjesztett jelentéseket és kérelmeket a legmelegebb ajánlással felterjeszti közgyűlésünk a kerületi gyűlésre.

36. A sárközujlaki presbytérium 1929 évi ápril hó 21. napján hozott 3 sz. határozatának bemutatása kapcsán jelenti, hogy kántor-tanítói állomását véglegesen betöltötte olyformán, hogy ez állást ideiglenesen betöltő Málnássy Ferdinándot kántornak, feleségét Málnássyné Kiss Ilona okleveles tanítónőt pedig rendes tanítónak választotta meg, a régi kántor-tanítói díjlevélben biztosított javadalom mellett. A választási jegyzőkönyvben részletesen fel van sorolva mindkettőjük teendője.

Közgyűlésünk a sárközujlaki presbytérium idézett határozatának azt a részét, hogy Málnássy Ferdinándot önálló kántornak választotta, megváltoztatja s csak azon részében veszi jóváhagyólag tudomásul, hogy Málnássyné Kiss Ilona okl. tanítónőt alkalmazta kántor-tanítói állására. Midőn őt ezen állásában megerősíti s fölkéri Esperes Urat, hogy részére a választási jegyzőkönyvet és díjlevelet kiadni méltóztassék, megállapítja, hogy Málnássyné Kiss Ilona közgyűlésünk előtt 36—925 sz. végzés szerint a hivatalos esküt letette.

Részben megválasztalandó volt presbyterium határozata, mert egy díjlevélben biztosított elválaszthatatlan fizetésre csak egy javadalmas alkalmazható s mivel Málnássy Ferdinándnak nincs megfelelő képesítése, a kántortanítói oklevéllel rendelkező Málnássyné Kiss Ilona alkalmazását kellett tudomásul venni és megerősíteni.

37. A szatmári egyház presbytériumának 1929 évi ápril hó 24. napján 41 sz. alatt kelt azon határozatát, melyben a polgári hatóságok azon egyházi autonómiánkba ütköző eljárását teszi panasz tárgyává, hogy a már megállapított hivatalos ünnepeken kívül más alkalmi és helyi vonatkozású ünnepek alkalmából istentisztelet tartására hívták fel a lelkészeket

közgyűlésünk további eljárás céljából a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlésre felterjeszti.

38. szám. Egyházmegyei közgyűlés a szatmári ref. egyházközség presbyteriumának 1929 év április hó 10. napján 24. szám alatt a törvény által rendelt alakiságok pontos betartásával

hozott azt a határozatát, mellyel a szatmárnémeti 1129. számú betétben felvett házastelekre özv. Kovács Józsefné szül. Széles Irmával kötött ajándékozási szerződést elfogadta s ezzel a szerződésben foglalt, az ingatlan forgalmi értékével szemben jelentéktelen kötelezettség vállalás mellett az egyházközség megszerzett egy értékes belső telket, — helybenhagyja, a szerződést megerősíti, az iratokat felterjeszti az egyházkerületi közgyűlés elé, elrendeli, hogy az ingatlan mint özv. Kovács Józsefné sz. Széles Irma egyházfenntartási alap vagyón kezeltesse s az alapról alapító levél állíttassék ki.

39. szám. Egyházmegyei közgyűlés a szatmári ref. egyházközség presbytériuma által 1929. év április hó 10. napján 24. szám alatt hozott azt a határozatot, mellyel a törvény által követtelt alakiságok pontos betartásával Soltész Margit egrii lakos által Egri községben 1929. év március hó 25. napján. Özv. Sátor Dávidné színérváraljai lakos által Színérváralján 1929. év március hó 24. napján, Soltész Ida férj. Magos Menyhértné és Soltész Margit által Egriben 1929. év március hó 24. napján és Soltész Elemér által Kolozsváron 1929. év március hó 27. napján kiállított szerződéseket, melyekkel nevezettek elismerték, hogy a szatmárnémeti 1129. számú betétben felvett ingatlan a szatmári ref. egyházközség tulajdona s megengedték, hogy arra az egyházközség tulajdonjoga bekebeleztesse, — helybenhagyja, a hivatolt szerződéseket megerősíti s az iratokat az egyházkerületi közgyűlés elé terjeszteni határozza.

40. A dabolci presbyterium, hogy az egyház nagy összegű tartozásait, kerületi és egyházmegyei hátralékait — ha egyelőre részben is — fizelhesse, múlt hó 23-án tartott gyűlésének 4. sz. határozatában kimondotta, hogy a közmunka rendszert bevezeti s felhatalmazta gondnokot arra, hogy a közmunkára ki nem állók terhére pénzért, az esetenkénti napszámbér ellenében másokat fogadhasson, a napszámbér behajtásáról pedig közigazgatási úton intézkedjék. Kéri presbyterium e határozat jóváhagyását.

Egyházmegyénk közgyűlése a kérelmet névszerinti szavazás pótlása végett azzal a figyelmeztetéssel adja vissza, hogy a közmunka napszám váltásdíját presbyterium hozandó határozatában fixirozza; esperes urat pedig felhatalmazzuk, hogy a hozzá így beérkezett határozatot közgyűlésünk nevében jóváhagyhassa.

41. Boross Zoltán gondnokká választása folytán megüresedett egyházkerületi képviselői állásra

közgyűlésünk Kovássy Ákos tanácsbíró (ref. egyházi főgondnok, lakik Máramarosszigeten) választja meg, s erről a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlést jelen határozatának felterjesztésével értesíti.

42. Több tárgy nem lévén, Esperes Ur
közgyűlést kölcsönös jókívánatok között berekeszti.
Hitelesítjük: Szatmár, 1929 május 13.

Id. Boros Zoltán
gondnok,

Boros Jenő

Dr. Harcsár Géza

Bunna István
jegyző.

Széll György
esperes.

Oláh Sándor
e. m. fjző.

Visky Ferenc
e. m. jegyző.

A 8—9, 11—13, 15, 24, 28—29, 36—37, 41, 42. szám alattiakat jegyzelte Oláh Sándor főjegyző.

Az 1—7, 10, 19—23, 25—27, 30—35, 40. szám alattiakat Visky Ferenc jegyző.

14. sz. Kürthy Károly előadó.

38—39. sz. Dr. Harcsár Géza ügyész.

43—49. sz. alattiakat Bunna István jegyző.

A bíróság határozatai.

43. A nagybányai egyházmegyei bíróság, mint közigazgatási bíróság Gecsey Jenőné szatmárnémeti lakosnak mikolai egyházi adója ellen beadott felebbezése tárgyában alantírott helyen és napon a következő egyhangu határozatot hozta.

Határozat.

Közigazgatási bíróság a felebbezésnek helyt ad és Gecsey Jenőné 1928. évi egyházi adóját E. t. III. t.-c. 10. §. b) pontja alapján 407 50 L, azaz Négyszázhet Lei 50 baniban állapítja meg.

Indokolás.

Felebbező nem lakik Mikola községben, ott csak ingatlan birtoka van, a melyet részben maga kezel, részben bérbe adott.

Ez a vagyon tárgy s az azon folytatott gazdasági üzem nem tekinthető az E. t. III. 10. §. c) pontjában megjelölt üzemnek: a presbyterium helytelenül járt el, amikor felebbező adóköteles jövedelmét ilyen jövedelemnek vette, azért a 10. §. b) pontjának alkalmazásával a felebbezésnek helyt kellett adni.

Kelt Szatmárnémetiben, 1929. évi május hó 7-én.

Széll György s. k. egyházi elnök. id. Boross Zoltán s. k. világi elnök. Bunna István jegyző.

44. A nagybányai egyházmegyei bíróság, mint fegyelmi bíróság Szarka Károly vetési lelkész ellen hivatalból folyamatba-tett fegyelmi ügyben alant kített helyen és napon a következőképen ítelt:

Ítélet.

Vétkesnek mondja ki Szarka Károly ref. lelkész vetési lakost az E. t. V. t.-c. 34. §. A. 1. pontjába ütköző fegyelmi vétségben és az E. t. V. t.-c. 35. §. c) pontja alkalmazásával 2000 Lei azaz Kettőezer Lei pénzbüntetésre ítéli s arra kötelezi, hogy a pénzbüntetést 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe mellett a nagybányai ref. egyházmegye pénztárába az iskola alapra fizesse be.

Indokolás.

Az E. t. t. c. 125. §. g) pontja szerint az egyházközség számadását — szükség esetén a lelkész segítségével — a gondnok köteles elkészíteni.

Az E. t. I. t.-c. 143. §. c) a) pontja szerint az egyházközség anyagi vezetése a lelkész kötelessége.

A csatolt iratok tanúsága szerint a vetési ref. egyházközség gondnoka, aki a lelkész segítségével nélkül a számadást elkészíteni nem tudja, az 1926—1927. évekről az egyházközség vagyonáról nem számolt el, a számadás a felsőbb egyházhatóság elé nem terjesztetett dacára annak, hogy erre panaszoltat a felettes egyházi hatóság több ízben felhívta, sőt mulasztása miatt rendbirsággal is sújtotta.

Panaszolt lelkész megszegte a törvény által reá rólt kötelesség teljesítését, a mikor nem segédkezett a számadás elkészítésénél, nem gondoskodott arról, hogy presbyterium által megvizsgált számadás a felettes egyházhatóság elé terjesztessék, mulasztása kimeríti a hivatolt fegyelmi eset tényét, azért büntetendő volt.

A büntetés kiszabásánál súlyosbító körülménynek kellett venni azt, hogy két évről nem készült el s nem mutattatott be az egyházközség számadása s azt a tényt, hogy az egyházmegyei közgyűlés időnként hozott határozataiban panaszoltat kötelessége teljesítésére felhívta, sőt rendbirsággal is sújtotta s ennek sem lett semmi sikere.

Költség nem merült fel az eljárás során.

Kelt Szatmárnémetiben, 1929 évi május hó 7 ik napján.

Szell György egyházi elnök. id. Boross Zoltán világi elnök. Bunna István jegyző.

45. A nagybányai egyházmegyei bíróság, mint fegyelmi bíróság Barkász Imre patóházai lelkész ellen hivatalból folyamatba tett fegyelmi ügyben alant kitelt helyen és napon a következőképen ítét:

Ítélet.

Vélkesnek mondja ki Barkász Imre ref. lelkész patóházai lakost az E. t. V. t.-c. 34. §. A. 1. pontjába ütköző fegyelmi vétségben és az E. t. V. t.-c. 35. §. c) pontja alkalmazásával 3000 Lei azaz Háromezer Lei pénzbüntetésre ítéli és arra kötelezi, hogy a pénzbüntetést 15 nap alatt, különbeni végrehajtás terhe mellett, a nagybányai egyházmegye pénztárába az iskola alapra fizesse be.

Indokolás.

Az E. t. I. t.-c. 125. §. g) pontja szerint az egyházközség számadását szükség esetén a lelkész segítségével a gondnok köteles elké-

szíteni s azt legkésőbb három hónappal a lejárt évtől a presbyterium elé terjeszteni.

Az E. t. I. t.-c. 143. §. c) a) pontja szerint az egyházközség anyagi vezetése a lelkész kötelessége.

A csatolt iratok tanúsága szerint a patóházai ref. egyházközség gondnoka, aki a lelkész segítsége nélkül számadását elkészíteni nem tudja, az 1925—26—27. évekről az egyházközség vagyonáról nem számolt el, a számadás a felsőbb egyházhatóság elé nem terjesztetett dacára annak, hogy erre panaszlottat felettes hatósága több ízben felhívta, sőt mulasztása miatt rendbirsággal is sújtotta.

Panaszlott lelkész megszegte a törvény által reá rótt kötelesség teljesítését, amikor nem segédkezett a gondnoknak a számadás elkészítésénél s nem gondoskodott arról, hogy a számadások az év végétől számított három hó alatt a presbyteriumnak bemulátva a felettes egyházhatóság elé terjesztessenek.

A panaszlott mulasztása kimeríti a hivatolt fegyelmi eset tényét, ezért büntetendő volt.

A büntetés kiszabásánál súlyosbító körülménynek kellett venni azt, hogy már 3 évről nem készült el az egyházközség számadása, a hanyagság szembeszökően nagyfokú s azt, hogy az egyházmegyei közgyűlés időnként hozott határozatainak, sőt az alkalmazott rendbirságnak sem volt semmi sikere.

Költség az eljárás során nem merült fel, így e téren intézkedni nem kellett.

Kelt Szatmárnémetiben, 1929 évi május hó 7-ik napján.

Széll György egyházi elnök. id. Boros Zoltán világi elnök. Bunna István jegyző.

46. A nagybányai egyházmegyei bíróság mint közigazgatási bíróság Szlávik Mihály volt kiskolcsi kántortanító fizetését megállapító presbyteri határozat ellen beadott fellebbezés tárgyában alant kített helyen és napon a következőképen határozott:

Végzés.

A fellebbezés joghatályát megszünteti.

Indokolás.

Mínthogy Szlávik Mihály fellebbezését visszavonta, annak joghatálya megszüntetendő volt.

Kelt Szatmárnémetiben, 1929. évi május hó 7-ik napján.

Széll György egyházi elnök. id. Boros Zoltán világi elnök. Bunna István jegyző.

47. A nagybányai egyházmegyei bíróság, mint fegyelmi bíróság Selyeby Géza pusztadaróci ref. lelkész ellen hivatalból folyamatba tett fegyelmi ügyben alant kitett helyen és napon a következőképen ítelt:

Ítélet.

Vétkesnek mondja ki Selyeby Géza pusztadaróci ref. lelkészt az Et. V. tc. 34 § a) 1. 2. pontjaiba ütköző fegyelmi vétségben s ezért az Et. V. tc. 35 § c) pontja alkalmazásával 15000 Lei azaz Tizenötezer Lei pénzbüntetésre ítéli és 450 Lei azaz Négyszázötven Lei eljárási költségben elmarasztalja, továbbá kötelezi, hogy nevezett összegeket 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe mellett a nagybányai egyházmegyei pénztárba az iskola-alap javára fizesse be.

Indokolás.

A vizsgálat adatai, a csatolt iratok azt igazolják, hogy panaszlott lelkész:

1., nem gondoskodott arról, hogy egyházközségében a gondnok az 1926. 1927. 1928. években gondnoki naplót vezessen ;

2., az 1925. 1926. 1927. években az egyházközség különböző összegű kölcsönt vett fel, panaszlott nem gondoskodott arról, hogy a presbyterium a tárgyban határozatot hozzon, a határozat felsőbb egyházi hatóság elé terjesszessék, sőt amikor az egyházmegye esperese emiatt az egyházközség költségvetését nem erősítette meg, s panaszlottat mulasztása pótlásáért hívta fel, panaszlott akkor sem tett semmit, nem gondoskodott arról, hogy legalább utólag hozzon a presbyterium a kölcsönök tárgyában határozatot s legalább utólagosan terjesszessenek fel ezek a határozatok ;

3. nem gondoskodott arról, hogy a felvett kölcsönök pontosan rendezve, annak kamatai fizetve legyenek, ebből az egyházközségnek kára származott, mert a kölcsön miatt az egyházközség ellen a hitelező pert indított s az egyházközségnek késedelmi kamatot és perköltséget kellett fizetnie ;

4. elmulasztotta panaszlott, az egyházmegyei és egyházkerületi járulékok behajtását, úgy hogy az az egyházmegyei 4453 Leire, az egyházkerületi 861 Leire, a kultur adó 2600 Leire szaporodott fel ;

5. az 1925. 1926. 1927. évi költségvetést az esperesi hivatal szám-talan sürgetésére sem készítette el, az 1925. évben az egyházközségnek költségvetése sem volt, az 1926. 1927. évi költségvetés csak úgy készült el, hogy annak elkészítésére az esperes számvevőt küldött az egyházközségbe ;

6. nem készítette el panaszlott a lelkeszi javadalom jövedelméről szóló bevallást, bár nemcsak az esperesi, hanem a püspöki hivatal is felhívta, úgy, hogy ezt is az egyházközségbe küldött számvevőnek kellett elkészíteni;

7. az 1927. évben megválasztott Kovács Ilona tanítónő megerősítéséhez szükséges iratokat s a tanítónő működési kérvényét dacára az esperesi hivatal felhívásának nem terjesztette be;

8. hozzájárult a presbyterium 1928. évi szeptember hó 9. napján ama határozatához, mellyel a református felekezeti iskola megszüntetését kimondotta, a helyett, hogy a tanfelügyelő intézkedéséről a felettes egyházhatóságnak jelentést tett volna s támogatást kért volna egyházközsége részére a felekezeti iskola fenntartása érdekében;

9. a presbyteri határozatból olyan kivonatot küldött be az esperesi hivatalhoz, melyet a gondnok nem irt alá s mikor az iskola ügyben az esperesi hivatal jelentésre hívta fel, jelentést nem tett, de nem tette azt még sürgetésre sem.

E mulasztások megállapítják panaszlott terhére az Et. V. t. c. 34. § a) 1. 2. pontjaiba meghatározott fegyelmi eset tényét, ezekben a fegyelmi vétségekben panaszlottat vétkesnek kellett kimondani és vétsége arányában megbüntetni.

A büntetés kiszabásánál súlyosító körülménynek vette a bíróság a fegyelmi esetek nagy számát, azt az érthetetlen, megmagyarázhatatlan mulasztás, nemtörődést, az egyház és az iskola ügyeinek semmibe vétését, a melyet panaszlott tanusított s aminek az lett az eredménye, hogy a református felekezeti iskola működése megszűnt az egyházközségben és hogy az egyházközség a züllés határára jutott.

A költségben való elmarasztalás vétkessége folyamánya.

Kelt Szatmárnémetiben, 1929 május hó 7.

Széll György egyházi elnök, id. Boros Zoltán világi elnök. Bunna István jegyző.

48. A nagybányai egyházmegyei bíróság, mint fegyelmi bíróság a pusztadaróci ref. egyház presbyteriuma ellen hivatalból folyamatba tett fegyelmi ügyben alant kitelt helyen és napon a következő ítéletet hozta:

Ítélet.

Vétkesnek mondja ki Szabó István gondnokot, Péter László, Molnár Endre, Péter Károly és Hajdu Lajos presbytereket az E. t. V. t.-c. 34. §. A) 2. pontjába ütköző fegyelmi vétségben és a 35. §. b) pontja alkalmazásával nevezetteket „feddés“-re ítéli.

Indokolás.

Nem vitás, panaszlottak beismerik, hogy soha előterjesztéssel, kérelemmel nem járultak a felettes egyházhatósághoz a pusztadaróci ref.

egyházközség által fenntartott iskola segélyezése, az egyházközség támogatása iránt. Az sem vitás, hogy egyhangu határozattal az iskola megszüntetését mondták ki, mint a presbyterium tagjai.

Panaszlottak leírt mulasztása s cselekményének az lett a következménye, hogy az iskola bezáratott.

Panaszlottak vétsége kimeríti az E. t. V. t.-c. 34. § A) 2. pontjaiba ütköző fegyelmi vétséget s ezért megfelelő büntetéssel voltak sújtandók.

A büntetés kiszabásánál enyhítő körülménynek vette a bíróság azt, hogy a vétségek forrása a lelkészeknek a nemtörődömsége volt, aki már el is vette méltó büntetését.

Költség az eljárás során nem merült fel.

Kelt Szatmárnémetiben, 1929 május hó 7-ik napján.

Széll György egyházi elnök. Id. Boros Zoltán világi elnök. Bunna István jegyző.

49. A nagybányai egyházmegyei bíróság, mint fegyelmi bíróság elnöke Széll György esperes e kijelentéssel:

„Megfeddem Önöket!”

Szabó István gondnok, Péter László, Molnár Endre, Péter Károly és Hajdu Lajos presbyterek, pusztadaróczi lakosoknak a büntetést kiszolgáltatta.

Kelt Szatmárnémetiben, 1929 május hó 7-én.

Széll György egyházi elnök. Id. Boros Zoltán világi elnök. Bunna István jegyző.

Betűsoros tárgymutató.

- Adorjáni rendkívüli adó 1928—18. — ingatlan vétel kérelme elutasítatik. 1928—19.
- Apai templom javítás és rendkívüli adó 1029—24. — presbyterium létszámát felemelheti 1929—25.
- Avasfelsőfalui templom-telek ügye.
- Balizi kölcsön jóváhagyatott 1929—26.
- Barkász Imre fegyelmi bírósági ügye 1929—45.
- Berendi presbyterium felosztatása, létszáma 1928—14.
- Bodnár Béla tanácsbíró 1928—8. — esküt tesz 1928—9.
- Bogdán Lajos tanácsbíró 1928—8. — esküt tesz és főjegyzőségről lemond 1928—9.
- Boros Zoltán id. egyh.-megyei gondnok 1928—6. — esküt tesz 1928—7.
- Csengerbagos más adókulcsot terjesszen be 1928—18.
- Dabolci közmunka-kivetés pótlás esetére jóváhagyatik 19—29—40.
- Esperesi jelentés időszaki változásokról 1928—11. 1929—8.
- Egyházkerület 69—1828. sz. hat. közalapi járulékok kezelése 81—1928. sz. vasárnapi iskola és bibliakör vezetése tárgyában 1928—13.
- Felsőbányai kölcsön jóváhagyatik 1928—21.
- Ferenczy Irén erdőszádai tanítónő esküt tett 1929—15.
- Gecsey Jenőné közig. bírósági ügye 1929—44.
- Halmi-i egyház kölcsönt vehet fel és rendkívüli adót vethet ki 1928—16, — elhasznált tőkéit nem köteles visszafizetni 1928—22, — tanítói díjlevelének értékelése 1929—33.
- Dr. Helmeczy József közalapi bizottság tagja 1928—12.
- Hosszumezői tőkepénz kezelés rendben van 1928—31.
- Iskola ügyben körültekintéssel járjanak el a lelkészek 1928—2. — mulasztókon felhajtott büntetéspénzek a községi iskolaszéket illetik 1929—10.
- Jegyzőkönyv hitelesítés 1928—5. 1929—4.
- Kovássy Ákos alapítványa 1928—28., — egyházkerületi képviselő 1929—41.
- Közalapi bizottság tagjai 1928—12. — számadás 1928. évről elfogadott 1929—29.

- Közgyűlés megnyitása 1928—1., 1929—1., — tagjainak számbavétele, távollévők 1928—3., 1928—2., — bezárása 1928—32., 1929—29.
- Málnássyné Kiss Ilona sárközujlaki kántortanító állásában megerősített 1929—36.
- Máramarosszigeti lyceum igaztanács előterjesztései 1928—26.
- Megjelentek számbavétele 1928—3., 1929—2.
- Missiói bizottság jegyzőkönyve 1929—14.
- Nagybocskói templom, egyházi épületekre segély 1929—27.
- Nagybányai alapító-evelek 1929—32.
- Nagy Béla tanácsbíróvá választott 1929—6.
- Nagytarnai lelkészi állás levita-tanítóval tölthető be 1928—29.
- Nyugdj. Gyámin'ezet fejlesztése tárgyában előterjesztés a kerületre 1929—12.
- Oláh Sándor közalapi bizottság tagja 1928—12., — főjegyzővé választott 1929—5., — esküt tett 1929—6., — tanácsbírósról lemond 1929—6., — számvevőségről lemondása nem fogadtatik el 1929—29.
- Óvári egyházi építkezés tudomásul szolgál 1928—23.
- Pettyéni adásvétel jóváhagyott 1929—
- Pusztadaróci presbytérium fegyelmi ügye 1929—48.
- Sárközujlaki új adókulcs 1929—19. — kántortanító Málnássyné—Kiss Ilona 1929—36.
- Selyeb Gyéza fegyelmi ügye 1929—47.
- Sulyok püspök urat üdvözljük 1828—2. — köszönő levele 1929—9.
- Szamosdarai lelkészi díjlevél kerületre 1929—28.
- Szamosdobi új adókulcs pótlással jóváhagyott 1929—18.
- Szamoskrassói új adókulcs megerősített 1928—17. — énekkar alapszabálya jóváhagyott 1928—30
- Szamoskőrödi új adókulcs visszaadatik 1929—17.
- Számvevőszék jelentése 1928—27., 1929—29.
- Szalmári alapító levelek jóváhagyatnak 1929—31., — presbytérium panasza az új ünnepek elrendelése miatt 1929—37. — egyházban özv. Kovács Józsefné—Széles Irma hagyománya 1929—38., 39.
- Szalmárpálfalvai kántortanítói állás nem lehet levita-tanítóság 1929—11.
- Szárzabereki rendkívüli adó jóváhagyva 1929—16.
- Szarka Károly fegyelmi ügye 1929—44.
- Szlávik Mihály közig. birósági ügye 1929—46.
- Szavazás lelkészi tanácsbíróra és főjegyzőre 1928—10. — lelkészi és világi tanácsbíróra 1929—7.
- Székelyudvarhelyi tanítónőképző segélye 1929—13.
- Szinérváraljai kölcsön engedélyeztetik 1929—23.

- Tanítói díjlevél értékelés elleni panaszok 1929—34., 35. sz.
Tárgysorozat megállapítása 1928—4, 1929—3.
Tereh Lajosné alapítvány 1929—30.
Turtarebesi ingatlan eladás jóváhagyott 1928—20, — kántortanítói díj-
levél 1928—24.
Vallásoktatás állami iskolában délután tartandó 1929—10.
Visky Ferenc számvevő lemond. 1928—28
Zsinat összehívása tudomásul. 1928—2.

Melléklet.

a) Az egyházmegye tisztikara.

Elnökség: Széll György esperes-lelkész, Avasujváros; id. Boros Zoltán egyházmegyei gondnok, földbirtokos, Aranyos-medgyes.

Jegyzők: Oláh Sándor lelkész, Szamoskrassó; Visky Ferenc lelkész, Egri; dr. Ajtai Nagy Gábor ügyvéd, Nagybánya; Bunna István főgimn. tanár, Szatmár.

Pénztárnok és közalap kezelő: Nagy Lajos lelkész, Felsőbánya.

Nyugdíjintézeti pénzkezelő: Bogdán Lajos lelkész, Pettyén.

Levéltárnok: Szaploneczay Bertalan lelkész, Nagybánya.

Könyvtárnok: Kolos Vince lelkész, Avasvámfalu.

Ügyész: Dr. Harcsár Géza ügyvéd, egyházkerületi főjegyző, Szatmár.

b) Az egyházmegye bírósága.

Elnökség: Széll György, id. Boros Zoltán,

Tanácsbírák: a) lelkésziek: Magoss Ferenc, Mikola; Boros Jenő, Szatmár; Gy. Kovács József, Ombod; Bodnár Béla, Tamásváralja; Bogdán Lajos, Pettyén, b) Világiak: dr. Nagy Sándor ügyvéd, a nagykárolyi egyházmegye gondnoka, Erdőd; dr. Helmeczy József földbirtokos, Pettyén; dr. Farkas Antal ügyvéd, Szatmár; Kovássy Ákos ügyvéd, földbirtokos, Máramarossziget.

c) Képviselők, bizottságok.

Egyházkerületi képviselők: Rendes tagok: Bogdán Lajos, dr. Helmeczy József, Sárközi Lajos, Tabajdi György, Bodnár

Béla, Kovássy Ákos. Pótképviselők: Oláh Sándor, Nagy Béla, Sáfár Imre, Bunna István, Tóth Gábor.

Egyházmegyei tanítóképviselők: Kádár Károly, Egri és Szőke József, Ombod.

Helmeczy és Nagy Frigyes ösztöndíj-bizottság. Elnök: Esperes. Előadó: a lelkészí főjegyző. Tagok: az egyházmegye gondnoka és tanácsbírái.

Időszaki tanács: Elnökségen kívül: Magoss Ferenc, Boros Jenő, dr. Nagy Sándor rendes; Gy. Kovács József, dr. Helmeczy József, dr. Farkas Antal póttagok.

Közalapi bizottság: Elnök: Esperes. Tagok: Oláh Sándor és dr. Helmeczy József.

Számvevőszék: Elnök: dr. Nagy Sándor. Előadó: Oláh Sándor. Tagok: Gacsályi Zsigmond, Sáfár Imre, Nagy Endre és Siető Pál.

Tanügyi bizottság: Elnök: Magoss Ferenc. Jegyző: Kolos Vince. Tagok a szamoskrassói körben: Gy. Kovács József, Szőke József, N. Székely András. Mikolai körben: Visky Ferenc, Kádár Károly, Osváth Elek; apai körben: Z. Demeter János; a nagybányai körben: Nagy Lajos, Kolos Vince, dr. Ajtai Nagy Gábor; avasi körben: Kovács Károly.

Szatmárnémeti ref. főgimn. és felsőbbleányiskola igazgatótanácsának tagjai: Széll György, Boros Zoltán, Magoss Ferenc, dr. Harcsár Géza.

